

ROUTEBOEK

Bad Bentheim

MG Weekend

Regio IJssel-Vecht
20/22 Augustus 2021

Deelnemers

1. Wim en Anita Nieuwenhuijzen
2. Rene en Marga Clausen
3. Adri en Hennie Oosterbroek
4. Jos en Ellis Neuteboom
5. Henry en Annie Petter
6. Gerrit en Ina Schuttert
7. Jan Bakker en Marga von Reth
8. Paul en Elja van Dongen
9. Henk en Tineke Hartgers
10. Jack en Ria Bal
11. Willem en Annemiek van Leeuwen
12. Wim en Tine Wiedemijer
13. Hans Deinum en Peter van Koczian
14. Frank en Annemarie Hurink

MGA	Rood
MGA	Wit
MGB	Blauw
MGB	Bruin
MGB	Rood
MGB	Rood
MGB	Geel
MGB	Groen
MGB	Blauw
MGTF	Zwart
MGTF	Groen
MGB	Rood
MGB	Groen
MG TD	Groen

Beste deelnemers aan het driedaagse Regio Weekend,

Van Harte Welkom!!

Dit weekend gaan we door Twente en Duitsland naar Bad Bentheim, waar we zullen overnachten in hotel Bentheimer Hof. Morgen gaan we eerst het kasteel in Bad Bentheim verkennen en rijden via mooie wegen naar Steinfurt. Zondag gaan we weer op pad om terug te rijden via Twente en Salland om vervolgens af te sluiten in Heeten bij Brasserie Dertien.

Voor jullie ligt het Routeboek voor dit weekend. Aan het begin van iedere dag vindt je een overzichtskaart. Aan de rechterkant de route beschrijving en links wat wetenswaardigheden. Naast de routebeschrijving is deze ook digitaal eschikbaar zodat je nog meer kunt genieten.

Heb je pech, geef dat dan even door!

Houd je aan de verkeersregels en kijk goed uit bij het oversteken van drukke wegen.

Hans 0031 (0)6 2159 8561

Frank 0031 (0)6 5338 4242

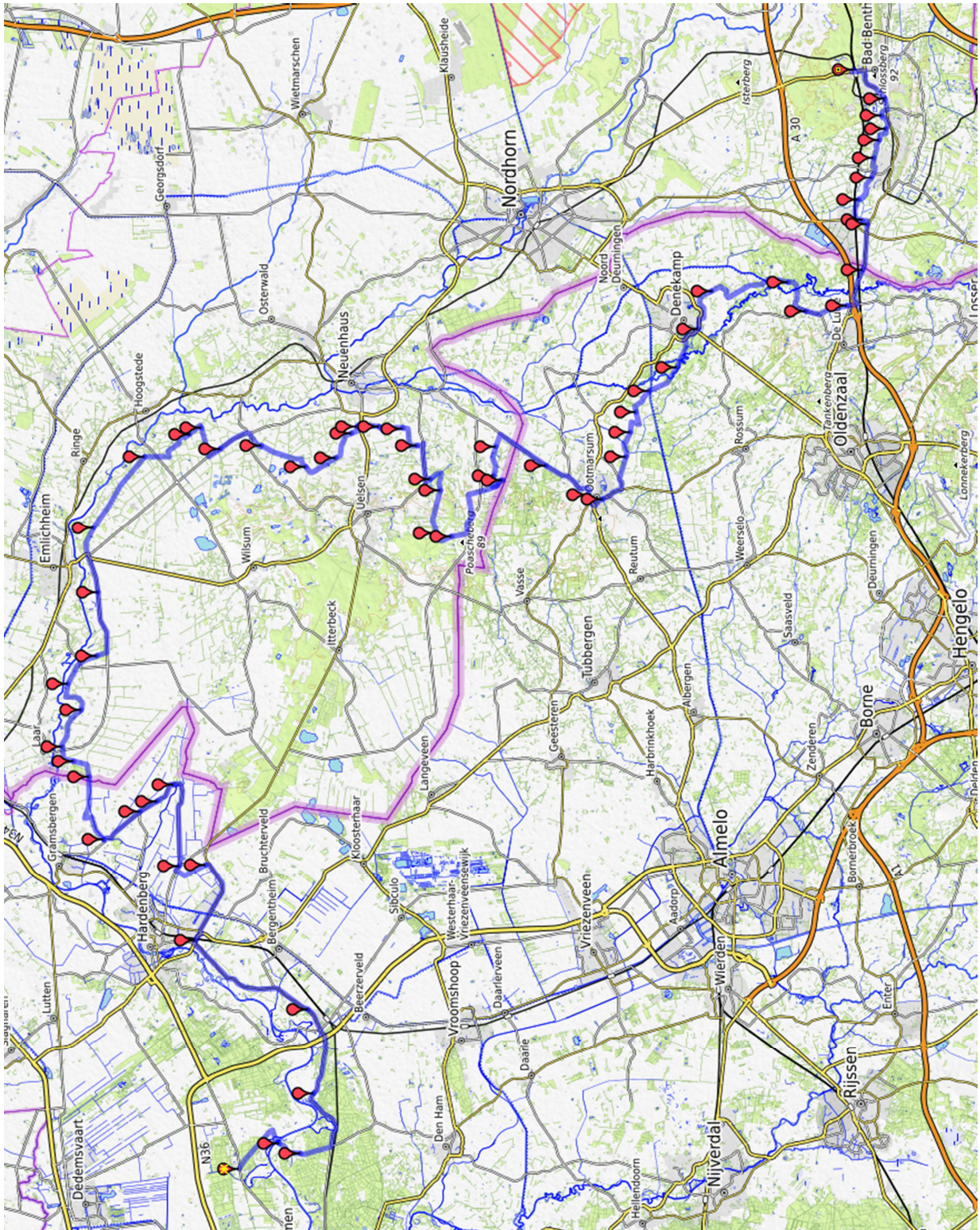

Vrijdag 20 -08-2021

- 10.00 Verzamelen bij restaurant de Bootsman
Coevorderweg 19 7737 PE
Stegeren (bij Ommen)
- 10.30 Welkom en uitreiking routeboek/gadget tas
- 11.00 Vertrek naar Bad Bentheim
- 12.30 Lunchpauze in Duitsland bij Schweinswirt in Koningshoek
Uelser Diek 28 49843 Halle / Uelsen Duitsland
www.schweinswirt-uelsen.eu
tel 05942-988538
- 14.00 Vervolg van onze route naar Bad Bentheim
- 14.30 Pauze bij landgoed Singraven en de watermolen (bij Denekamp)
- 16.30 Aankomst in Bad Bentheim:
Hotel Bentheimer Hof
Bahnhof Nord 1 48455 Bad Bentheim
www.bentheimer-hof.de
- 17.00 Inchecken en even opknappen in de biergarten...
- 19.00 Diner

Overzichtskaart - Vrijdag 20 Augustus

Lengte route: 118.6 km

Hoogengraven is gelegen nabij de plaats waar een afvoerkanaal vanuit het Arriërveld en het Stegerveld in een oude meander van de Vecht uitmondt. Op dit knooppunt van lokale verkeersaders was vroeger een tol, met daarbij een herberg te vinden. Er bevindt zich nog steeds een school met een verzorgingsfunctie voor de omliggende buurtschappen.

Al na een paar kilometer gaan we de Vecht over bij de buurtschap Junne. Na 100 jaar is de Vecht weer helemaal bevaarbaar tussen Zwolle en de Duitse grens sinds 24 juni 2019. Er zijn 4 sluizen in de Vecht tussen Ommen en de Duitse grens: Junne, Mariënborg, Hardenberg en De Haandrik. Ooit waren rivieren als de Vecht en de Regge een belangrijke vaarroute voor het vervoer van goederen. Die functie verloor de Vecht aan spoor, wegen en kanalen. Daarna is er met behulp van stuwen de waterloop gereguleerd, maar verdween het bevaarbaar zijn van de Vecht vanaf de stuw in Junne.

De buurtschap **Beerze** telt 200 inwoners en is zeer karakteristiek vanwege haar hallenhuisboerderijen. Vroeger was Beerze een pleisterplaats voor Vechtschippers met hun zompen op hun route vanuit Duitsland naar Zwolle. Bekend was de schippersherberg "De Goede Vrouw" die naast het latere theehuis, nu camping, "de Roos", was gelegen. Van 1905 tot 1932 was er op het [landgoed Beerze](#) een stopplaats aan de [spoorlijn Zwolle - Stadskanaal](#). Beerze heeft ook een heus landgoed: [Huis Beerze, een fraai landhuis in de natuur](#). Je kunt hier bijzonder mooie wandelingen maken. Het huis is geen havezate of kasteeltje, maar wel een fraai gelegen landhuis met een adellijke sfeer. Huis Beerze, gelegen aan de Beerzerpoort 4 ligt midden in de bossen.

23,1 Station [Ommen](#)

25,0 Stopplaats [Sterkamp](#)

28,5 Stopplaats [Junne](#)

29,9 Stopplaats [Beerze](#)

N36

[lijn](#) van [Almelo](#)

33,9 Station [Mariëenberg](#)

37,4 Station [Bergentheim](#)

40,0 Stopplaats [Brucht](#)

[Radewijker beek](#)

42,3 Station [Hardenberg](#)

45,4 Stopplaats [Baalder-Radewijk](#)

47,9 Station [Gramsbergen](#)

Bij problemen zijn bereikbaar: rituitzitters Frank Hurink 06-53384242 en Hans Deinum 06-21598561

L = links(af)	VRW = voorrangsweg	WW = wegwijzer	kruising = tenminste een viersprong
R = rechts(af)	VKL = verkeerslicht	ri = richting	Y-splitting = < 90° uiteenlopende wegen
EW = einde weg	RTD = rotonde	HMP = hectometerpaal	BBK = bebouwde kom, aangeduid met bord
RD = rechtdoor	g.o.i. = gaat over in	RD = rechtdoor	EBK = einde bebouwde kom, aangeduid met bord

De volgende wegen worden geacht **NIET** te **BESTAAN**, tenzij anders vermeld: doodlopende wegen, eigen wegen, inritten, oprijlanen, voor auto's op dat moment verboden in te rijden wegen, wegen vanuit de auto zichtbaar onverhard,

Een oriëntatiepunt / plaatsaanduiding in de routebeschrijving ligt recht vooruit of rechts van de weg, tenzij anders vermeld.

Aangegeven KM's en MIJLEN zijn INDICATIEF bedoeld.

Vergeet je teller niet op 0 te zetten !

Nr	KM totaal	KM inter	OMSCHRIJVING	Mijl totaal	Mijl inter
1	0	0	Start bij restaurant de Bootsman te Ommen	0.0	0.0
2	0.1	0.1	Vanaf parkeerplaats L en kruising met Coevordenweg oversteken	0.1	0.1
3	2.2	2.1	1e weg R (Junnerweg gaat na Junne over in nwe Hammerweg)	1.4	1.3
4	5.3	3.1	Einde weg L (Beerzerweg /doorgaand verkeer door Beerze volgen)	3.3	1.9
5	10.6	5.3	Bij VKL rechtdoor (Hardenbergerweg)	6.6	3.3
6	17.8	7.2	Op de rotonde rechts (1e afslag)	11.1	4.5
7	18.3	0.5	Op de rotonde links (2e afslag)	11.4	0.3
8	18.4	0.1	Op de rotonde rechts (1e afslag) (Duitslandweg)	11.5	0.1
9	20.1	1.7	Op de rotonde rechtdoor (Duitslandweg)	12.6	1.1
10	21.7	1.6	2e weg L (Grote Kattendijk)	13.6	1.0
11	22.8	1.1	Einde weg R (Hardenbergerveldweg)	14.3	0.7

Vechtdal

We rijden vandaag door het Vechtdal, eerst een stuk in Nederland om vervolgens in de buurt van Gramsbergen de grens over te steken en vervolgens stroom opwaarts in Duitsland deze regen rivier verder te volgen.

Volgens de nederlandse wikipedia is de vecht 167 km lang terwijl de duitse wikipedia vertelt dat de vecht 182 km langs is. (ander kilometers in Duitsland?) De lengte van de Vecht in Nederland is ca 60 km. Het stroomgebied van de Overijsselse Vecht beslaat 3780 vierkante kilometer.

De eerste schriftelijke vermelding van de Vecht stamt uit omstreeks 1232 en staat in het geschrift Narracio.

In het Münsterland liggen verschillende bronnen van de Overijsselse Vecht. Zo wordt een bron gevormd door de slotgracht van het Kasteel Darfeld. Over een andere bron gaat de sage dat rond het jaar 400 prins Vechtan er bij het oversteken verdronken zou zijn. Zijn naam leeft voort in de naam van de rivier.

Vechtezomp

Vroeger werd er op de Vecht gevaren met Vechtezompen.

Tegenwoordig zijn er weer een aantal zompen om tochten mee te maken.

De zomp werd tussen 1670 en 1925 vooral in het gebied ten oosten van de IJssel gebruikt, zoals dus in de Vecht. De Vechtezomp van Gramsbergen is ruim twaalf meter lang en heeft plek voor 25 mensen en twee kapiteins.

De zomp moet de historie van Gramsbergen en omgeving weer laten herleven. Ondertussen is ook gebouwd aan een botenloods, die inmiddels klaar is. Deze ligt achter de bierbrouwerij de Mommeriete. Zo'n 150 jaar geleden voer voor het laatst een zomp op de Vecht bij Gramsbergen.

In 2015 werd een andere zomp, die ook in Gramsbergen werd gebouwd, te water gelaten. Het vaartuig ligt in het Duitse Laar en vaart tussen die plek en Gramsbergen.

12	23.2	0.4	In Hoogenweg einde weg R (Hoogenweg)	14.5	0.3
13	27.5	4.3	Einde weg L (Radewijkerweg)	17.2	2.7
14	31.1	3.6	Einde weg L (Kerkenkastweg)	19.4	2.3
15	31.2	0.1	1e weg R (Zwolseweg)	19.5	0.1
16	32.4	1.2	Einde weg L (den Velde)	20.3	0.8
17	32.6	0.2	1e weg R (Rondweg)	20.4	0.1
18	34.1	1.5	1e weg R (Hardenbergerdijk) (grens over)	21.3	0.9
19	35.5	1.4	Einde weg L (Zollweg)	22.2	0.9
20	35.8	0.3	einde weg L (VechtdalstraBe)	22.4	0.2
21	36.6	0.8	1e weg R (MuldenstraBe)	22.9	0.5
22	39.8	3.2	Verderop R (Echteler Weg) (bij bord "das kleine cafe")	24.9	2.0
23	41.5	1.7	VRW oversteken (WaldstraBe)	25.9	1.1
24	42.7	1.2	VRW L (VechtdalstraBe)	26.7	0.8
25	46.7	4	Einde weg L (ri Kalle)	29.2	2.5
26	46.9	0.2	Bij de verkeerslichten rechtdoor (ri Kalle)	29.3	0.1
27	52.4	5.5	VRW oversteken (VechtdalstraBe)	32.8	3.4
28	52.9	0.5	Na bord "Tinholt" L (Lagendiek)	33.1	0.3
29	53.2	0.3	Op Y splitsing R aanhouden (Lagendiek)	33.3	0.2
30	53.9	0.7	Einde weg R (Lagendiek)	33.7	0.4
31	54	0.1	Y splitsing R aanhouden	33.8	0.1
32	54.9	0.9	Op de kruising R (GruntalstraBe)	34.3	0.6
33	56.3	1.4	Op de VRW L	35.2	0.9
34	58.2	1.9	R richting Uelsen 7 km	36.4	1.2
35	58.5	0.3	1e weg L (Haftenkamperweg)	36.6	0.2
36	60.8	2.3	Bij paaltje 43 R (Wacholderweg)	38.0	1.4
37	61	0.2	Op de splitsing L	38.1	0.1
38	61.6	0.6	Einde weg L (bij paaltje 40)	38.5	0.4
39	62.2	0.6	VRW oversteken (Golenkamp)	38.9	0.4
40	64.5	2.3	Li bij restaurant EPMANN'S HOF CAFE	40.3	1.4

Schweinswirt im Koninghoek:

Ankommen, wohlfühlen, genießen!

Ootmarsum

Vlöggen

Een bijzondere traditie in Ootmarsum op zowel Eerste als Tweede paasdag. Het verhaal begint bij de Poaskearls. Deze jonge, vrijgezelle mannen zijn deze dagen 'heersers' van de stad. Ze zijn niet te missen in hun lange beige jas, zwarte broek en hoed. Tijdens het vlöggen lopen de Poaskearls en andere inwoners van Ootmarsum hand in hand door de stad. Ondertussen zingen ze paasliedjes. De oudste Poaskearl loopt voorop en rookt een sigaar. Eenmaal aangekomen bij het eindpunt – het Marktplaats – worden de kinderen drie keer opgetild. Dit staat symbool voor de blijdschap om nieuw leven. Vlöggen moet je gewoon een keer meegemaakt en gezien hebben.

41	64.7	0.2	Voorbij het restaurant einde weg R	40.4	0.1
42	64.9	0.2	VRW oversteken	40.6	0.1
43	66	1.1	Op kruising L (Am Winkel)	41.3	0.7
44	67	1	Einde weg R (Linnenbachweg)	41.9	0.6
45	67.7	0.7	L (SchulstraBe)	42.3	0.4
46	68.3	0.6	VRW R (UelsenerstraBe)	42.7	0.4
47	70	1.7	L (ri Halle)	43.8	1.1
48	70.8	0.8	R (Hardinger Muhlenweg)	44.3	0.5
49	73.5	2.7	Einde weg L (Hocklenkamper StraBe)	45.9	1.7
50	74.8	1.3	Op de splitsing R aanhouden (ri Vasse)	46.8	0.8
51	75	0.2	1e weg L (Bucherweg)	46.9	0.1
52	75.2	0.2	VRW L (HesingerstraBe)	47.0	0.1
53	77	1.8	Na 1800 meter R (Schweinswirt volgen voor onze lunch !)	48.1	1.1
54	77.6	0.6	Terugrijden en 1e weg R (Koninkhoek)	48.5	0.4
55	77.9	0.3	Einde weg R (VRW ri Ootmarsum)	48.7	0.2
56	84.4	6.5	Op de rotonde (in Ootmarsum) 1e R (Rondweg)	52.8	4.1
57	85.1	0.7	L (ri Oldenzaal)	53.2	0.4
58	86.5	1.4	Op de rotonde 2e R	54.1	0.9
59	87.1	0.6	R en gelijk weer L (Kooiweg)	54.4	0.4
60	88.6	1.5	1e weg R (Vlierweg)	55.4	0.9
61	89.6	1	Einde weg R (Hunenborgseweg)	56.0	0.6
62	89.9	0.3	1e weg L (Hooimatenweg)	56.2	0.2
63	90.6	0.7	Einde weg R (Damweg g.o.i. Schiphorstdijk)	56.6	0.4
64	93.5	2.9	Stop / pauze restaurant de watermolen / landgoed Singraven !!	58.4	1.8
65	94.5	1	Weg vervolgen en op de VRW R (Singravenstraat)	59.1	0.6
66	95.1	0.6	Op de rotonde 2e R (Scandinavie route)	59.4	0.4
67	95.8	0.7	1e weg R (oude Dijk)	59.9	0.4
68	96	0.2	1e weg L (Stroothuizerweg)	60.0	0.1
69	96.9	0.9	Twee keer op Y splitsing R (Mekkelhorsterstraat blijven volgen)	60.6	0.6

Landgoed Singraven

Landgoed Singraven wordt voor het eerst genoemd in 1381 als agrarische boerenhofstede 'Hof ten Singraven', die in eigendom was van de bisschop van Utrecht. Deze beleende het aan derden, onder wie de Oldenzaalse Begijnen. In 1398 kwam het huis in bezit van de familie Hondenberg die het huis in 1415 versterkte tot havezate. In de volgende eeuwen behoorde Singraven toe aan de graven van Bentheim en aan de adellijke familie Sloet, die het inmiddels vervallen huis in 1651 volledig liet slopen en herbouwen. Daarna kwam het landgoed door vererving resp. verkoop achtereenvolgens in handen van de families De Thouars, Roessingh Udink en Laan.

Willem Frederik Jan Laan, de laatste particuliere bewoner/eigenaar, liet forse verbouwingen en restauraties uitvoeren, zowel aan het Huis als aan andere onderdelen van het landgoed. Bovendien vergaarde hij een enorme kunst- en antiekcollectie die nu nog in het Huis te bezichtigen is. Hoewel de (kinderloze) heer Laan tot zijn dood in 1966 op Singraven bleef wonen, gaf hij het landgoed al in 1956 in eigendom aan Stichting Edwina van Heek.

De zorg voor en instandhouding van Landgoed Singraven past in de statutaire doelstelling van Stichting Edwina van Heek om cultureel erfgoed en natuurmonumenten in Oost-Nederland te beschermen. Stichting Edwina van Heek is in 1946 opgericht volgens de laatste wil van de toen overleden Edwina van Heek-Burr Ewing. Zij was de echtgenote van Jan Bernard van Heek (1863-1923) en woonde op Landgoed Zonnebeek ten zuiden van Enschede, dat eveneens door de Stichting in stand gehouden wordt.

70	98.5	1.6	Einde weg L (Lutterzandweg)	61.6	1.0
71	102.6	4.1	Einde weg L VRW (Beuningerstraat)	64.1	2.6
72	103.6	1	L (Lossersedijk)	64.8	0.6
73	105.3	1.7	Na tunnel 1e L (Bentheimerstraat)	65.8	1.1
74	108.5	3.2	Bij de VKL rechtdoor (Hengeloer Strasse)	67.8	2.0
			TOM TOM heeft alternatieve route / of verder met 75		
75	116.1	7.6	Bij de VKL L (thv het park in Bad Bentheim / richting Nordhorn)	72.6	4.8
76	116.6	0.5	Na de tunnel R (let op scherpe bocht !)	72.9	0.3
77	116.7	0.1	Einde weg L en voor het hotel langs rijden tot parking !	72.9	0.1
78	116.9	0.2	Einde van de route dag 1	73.1	0.1
	Totaal	116.9			73.1

Dinkel

De Dinkel is een rivier in het grensgebied van Nederland en Duitsland. Zij begint in Noordrijn-Westfalen tussen Coesfeld en Ahaus. Bij Losser in Twente komt de Dinkel Nederland binnen, stroomt langs het Lutterzand en verlaat Nederland weer in de buurt van Ootmarsum (gemeente Dinkelland), om bij Neuenhaus uit te monden in de Vechte die Nederland bij De Haandrik binnenkomt en vanaf daar de 'Overijsselse Vecht' genoemd wordt.

In Duitsland is de Dinkel sterk gekanaliseerd in de periode van 1970 tot 1980. Het eerste gedeelte op Nederlands grondgebied meandert de rivier ongehinderd langs het Lutterzand. Het Lutterzand is in 2007 aangewezen als aardkundig monument. Verderop is de rivier gereguleerd om inzijsing ten behoeve van de waterwinning te stimuleren. Een gedeelte van het water wordt via het Omleidingskanaal met een grote bocht noordoostelijk rond Denekamp geleid. De Dinkel is circa 93 km lang.

Lutterzand

Tot een van de meest specifieke gebieden langs het riviertje de Dinkel behoort het Lutterzand. De Dinkel vormt hier de grillige grens tussen lager gelegen stroomdalgraslanden en een uitgestrekt, hoger gelegen stuifzandgebied. De steile Dinkeloeveren bieden hier een bron van informatie over de geschiedenis van het Dinkeldal vanaf de laatste ijstijd.

De laatste grote veranderingen in het landschap vonden rond 1700 plaats. In die tijd zijn de woeste gronden, maar ook vruchtbare akker- en weidegronden, onder het stuifzand verdwenen. Als middel om verdere verstuiwing tegen te gaan en deels als schadeloosstelling werd de boeren toegestaan om kudden schapen langs de Dinkel te weiden. Dankzij de toenemende veeteelt (anno 1700) kon de jeneverbes zich weer uitbreiden tot prachtige struwelen, zoals ze nu nog in het Lutterzand te vinden zijn. Pas na de verdeling van de gemeenschappelijke gronden, begin 1800, werd het stuivende zand vastgelegd door inplant van de grove den.

De Kribbenbrug, aan de ingang van het Lutterzand, was een belangrijke schakel van de voormalige weg van Oldenzaal over de Tankenberg naar Gildehaus. De tol bij de Kribbenbrug, waarvan de opbrengsten ten goede kwamen aan de stad Oldenzaal, was eeuwenoud. In de 10de eeuw moest voor een kar of turfswagen een stuiver betaald worden en voor personen, behalve uit Stad en Gericht Oldenzaal, een halve stuiver. Vrijstelling hadden, behalve de Twentse edelen, ook de heren van het huis Bentheim. Behalve deze brug beheerde de stad Oldenzaal ook de Poppenbrug, de zogenaamde Schepersvonder. De kosten van reparaties aan beide bruggen waren rond 1660 enorm uit de hand gelopen en bedroegen wel f 2.400,-. De magistraten smeekten daarom aan de Staten van Overijssel en aan de graaf van Bentheim om verlost te worden van die schuld. In de 18de eeuw werden zowel de kosten als de opbrengsten aan particulieren overgedragen. Zo nam in 1735 Gerrit Binckhorst uit de Lutte het onderhoud van de bruggen op zich, waarvoor hij een jaarlijkse vergoeding ontving van 20 Carolusgulden en het recht om als burger op de Oldenzaalse markt zijn inkopen te doen. In 1805 betwistte een drietal eenvoudige boeren, die 20 km verderop aan de grens bij Gronau woonden, de rechtmatigheid van de tolheffing. Ze kregen gelijk. De ware reden was dat hierdoor de smokkel van koloniale waren vanaf het eiland Helgoland werd vergemakkelijkt, vooral ten gunste van de rijkere klasse.

Geologisches Freilichtmuseum Gildehaus

Het Geologisch Openluchtmuseum is te vinden in Gildehaus, vlakbij de enige nog in gebruik zijnde steengroeve van Grafschaft Bentheim. Langs een 200 meter lang rondlopend wandelpad kunnen bezoekers meer dan 50 tentoongestelde stukken en 16 verschillende steensoorten bezichtigen. Natuurstenen van over de hele wereld – van de 30.000 jaar jonge travertijn tot het 1,4 miljard jaar oude Indische graniet – nemen je mee op een bijzondere tijdreis.

Winning en vervoer

De eerste vermelding van zandsteenwinning dateert uit ca. 1250 en betreft groeven in Gildehaus. Op het hoogtepunt van de productie en handel rond 1600 waren er negen steengroeven in bedrijf. De grootste lag tussen Bad Bentheim en Schüttorf. De Bentheimer zandsteen werd eeuwenlang verhandeld naar het Münsterland, naar Oost-Friesland en naar Nederland. De zandsteen werd met paard en wagen vanuit de groeven naar de Steinmaat in Nordhorn gebracht. Het werd daar ingeladen op schepen en over de Vecht naar Zwolle getransporteerd.

Toepassing en bewerking

Door de hoge kosten van het vervoer werd Bentheimer zandsteen voornamelijk toegepast in belangrijke gebouwen zoals stadhuis Paleis op de Dam en de Haarlemmerpoort te Amsterdam. In het stadhuis van Zwolle is veel zandsteen verwerkt. In Nederland werden minder belangrijke gebouwen voorzien van houten, geschilderde onderdelen in de verfkleur "bentheim", zoals een aantal Amsterdamse grachtenhuizen. Vrijwel alle laatmiddeleeuwse kerken in Twente en Westfalen zijn uit Bentheimer zandsteen opgetrokken, bijvoorbeeld de Sint-Plechelmusbasiliek te Oldenzaal. Zandsteen werd al vroeg gebruikt

voor doopvonten, grafstenen, slijpstenen, molenstenen en later voor bouwornamenten zoals trappen en gevelstenen. Ook werd het gebruikt voor fundamenteën van boerderijen en randen van waterputten. Bentheimer zandstenen drinkbakken worden nog als tuindecoratie verkocht. In Kasteel Bentheim kan men de sculptuur Herrgott van Bentheim bekijken; het is een voorbeeld van vroege christelijke zandsteenkunst. Ook het Koninklijk Paleis op de Antwerpse Meir is met Bentheimer zandsteen gebouwd.

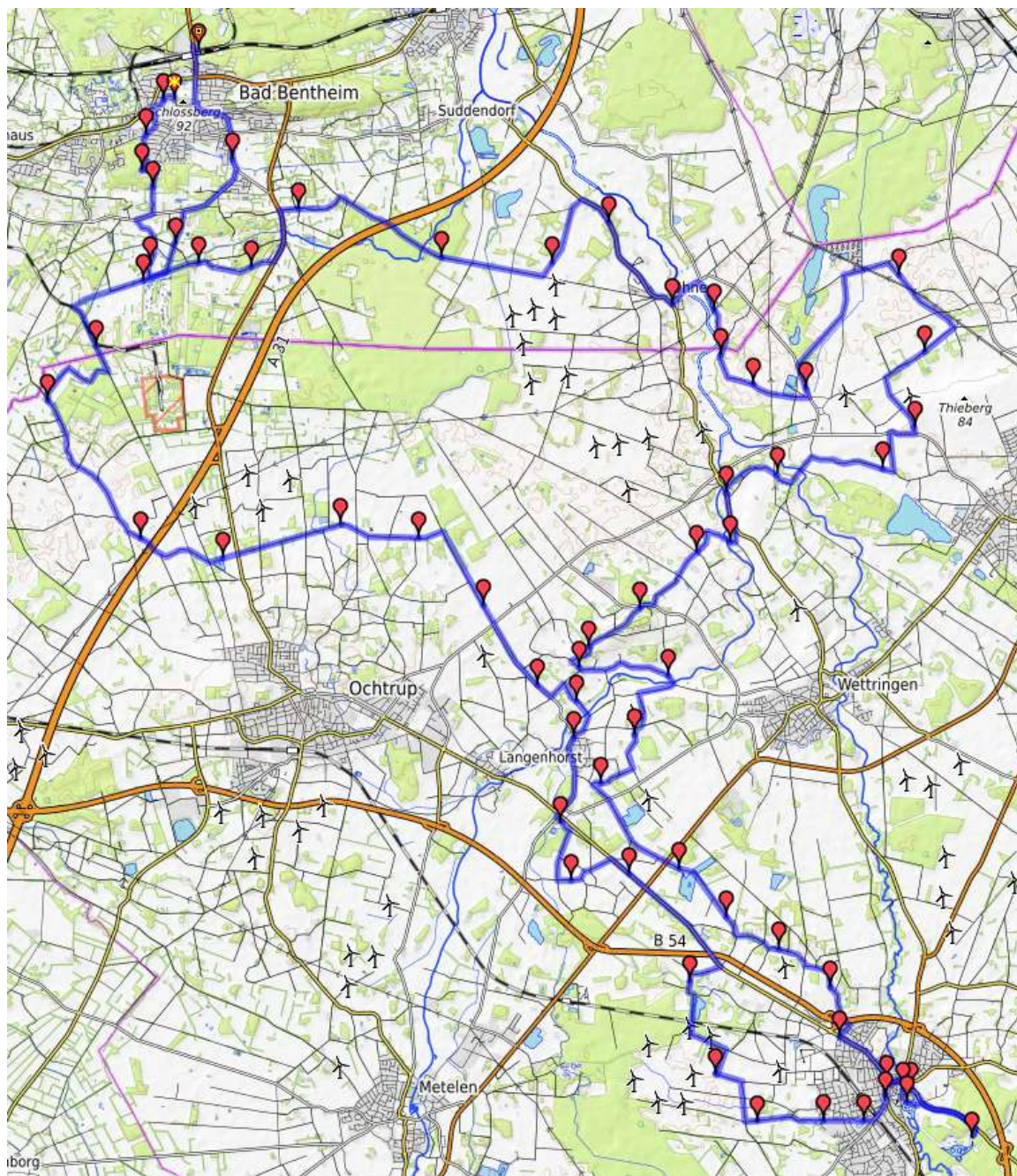
Rondtrekkende steenhouwers gaven de grove blokken zandsteen op de bouwplek hun uiteindelijke vorm. Hier en daar lieten zij hun steenhouwersmerken in de bouwwerken achter. Door de uitvinding van de stoomlocomotief kwamen er andere soorten natuursteen op de markt. Dit betekende het einde voor de grootschalige handel in 'Bentheimer Gold'. Bewerking van zandsteen werd in Nederland in 1951 uit oogpunt van gezondheid verboden (het Zandsteenbesluit) tenzij aan strenge voorwaarden wordt voldaan. Het bij inademen schadelijke kwartsstof, dat bij het bewerken vrijkomt, dient direct afgezogen te worden. In Gildehaus is nog slechts één groeve in bedrijf, de Romberggroeve. Sinds 2005 wordt Bentheimer zandsteen in toenemende mate weer in Nederland verwerkt ten behoeve van restauraties, bijvoorbeeld voor de Sint-Janskathedraal in 's-Hertogenbosch, daar er beschermingsmiddelen zijn ontwikkeld tegen longschade door silicose.

DAG 2 Zaterdag 21 -08-2021

- 8.00 Ontbijt
- 9.00 Vertrek naar kasteel Bad Bentheim (eventueel allemaal tanken gelijk na tunnel rechts)
- 9.30 De auto's van de oudsten parkeren zoveel mogelijk t.o. VVV en de rest gaat achter kasteel op P en zal iets verder moeten lopen (kasteel bezoeken en koffiedrinken).
- 11.00 Verzamelen op parkeerplaats achter het kasteel voor verstrekk naar Steinfurt
- 13.00 Aankomst bij Bagnopark voor onze lunch
We mogen paaltje weghalen om voor het terras op gazon te parkeren
- 14.00 vervolg van de route van Steinfurt richting landgoed Welbergen
- 15.00 Park Haus Welbergen bezoeken / evt verderop wat drinken bij Sandman in Welbergen
- 16.00 Vervolg van de route naar Bad Bentheim
- 17.00 Aankomst in ons hotel / Hammertime
- 19.00 Diner

Overzichtskaart – Zaterdag 21 Augustus

Bad Bentheim Kasteel

Het kasteel Bentheim is de grootste hoogteburcht van Noordwest-Duitsland en werd voor het eerst in het jaar 1050 vermeld. Al meer dan vijf eeuwen is het complex in het bezit van de graven en vorsten zu Bentheim und Steinfurt.

Over de begintijd van kasteel Bentheim zijn geen historische documenten meer bewaard gebleven. Bentheim wordt voor het eerst vermeld in het jaar 1020, toen werd graaf Otto von Northeim als eigenaar van de burcht opgevoerd. Deze trouwde met Richenza, de dochter van de graaf van Werl. De graven van Werl behoorden tot een van de meest invloedrijke Westfaalse dynastieën. Het was de tijd van de Investituurstrijd. Veel van de Westfaalse landheren schaarden zich aan de zijde van paus Gregorius VII en waren dus tegen de keizer Hendrik IV. Otto von Northeim was een van de belangrijkste Saksische adellijken en werd door de keizerin Agnes in 1061 met het hertogdom Beieren beleend. Maar al snel smeedde hij samen met de andere machthebbers van het rijk een bondgenootschap tegen Agnes en haar zoon Hendrik IV. Samen met de aartsbisschop Anno van Keulen en Adalbert van Bremen was hij een van de gevaarlijkste tegenstanders van keizer Hendrik IV.

De opkomst van de graven van Bentheim

Het vorstenhuis Bentheim bestaat uit twee uit het Münsterland stammende lijnen - de "Fürsten zu Bentheim und Steinfurt", de eigenaren van het kasteel Bentheim, en de "Fürsten zu Bentheim-Tecklenburg" die hun residentie in Rheda hadden.

ca. 1100 tot 1533

1050 Eerste vermelding van een plaats met de naam "Binithem" in de belastingregisters van de abdei Werden (nu een stadsdeel van Essen).

1116 Keizer Lothar III verovert kasteel Bentheim en geeft het aan zijn zwager Otto von Salm-Rhieneck

1146 Na de vete met de Bisschop van Utrecht komt het kasteel in handen van graaf Diederik VI van Holland.

rond 1160 Bouw van de kasteelmuren, de toren van de Katharinenkerk en de kruittoren.

1394 Bernhard, de laatste graaf van Bentheim uit het geslacht Holland, sticht klooster Frenswegen.

Na zijn dood gaan het kasteel en het graafschap over aan het geslacht van de heren van Güterswyk.

1487 Het "eeuwigdurende erfverdrag" leidt tot het samengaan van de graafschappen Bentheim en Steinfurt.

Van een **graafschap Bentheim** binnen de huidige gebiedsgrenzen kan in deze vroege periode nog niet worden gesproken. Waarschijnlijk reikte de invloed van het kasteel niet veel verder dan de rechtspraak in Schüttorf en de omliggende dorpen langs het stroomdal van de Vecht. Het landschap bestond toen hoofdzakelijk nog uit uitgestrekte heidevelden en ondoordringbare moerassen, en er woonden nauwelijks mensen.

De kerkelijke organisatie van het graafschap Bentheim in de middeleeuwen verdeelde het territorium in twee helften. Het noordwestelijke deel van de zogenaamde '**Niedergrafschaft**' besloeg Neuenhaus, Veldhausen, Emlichheim en Uelsen en stond onder het gezag van het **bisdom Utrecht**. De zgn. '**Obergrafschaft**' waartoe Bentheim, Schüttorf en Nordhorn behoorden, maakten deel uit van het **Bisdom Münster**.

Rond de overgang van de 11e naar de 12e eeuw schijnen de kasteelheren van Bentheim samen met de bisschop Burchard von Münster trouwe aanhangers te zijn geweest van de uit Salische dynastiek stammende keizer Hendrik V. De geplande invoering van een algemene keizerlijke rijksbelasting zorgde voor oproer bij de Westfaalse en Saksische adellijken. Er brak een oorlog uit tegen Hendrik V. Tijdens deze oorlog slaagden de opstandelingen onder aanvoering van graaf Friedrich von Arnsberg en de hertog van Saksen en de latere keizer Lothar von Süpplinburg er in 1115 in, met de slag bij Welfesholze in de oostelijke Harz van de keizerlijke troepen te winnen. Daarna vernietigden ze alle met de keizer sympathiserende kastelen vanaf de Harz tot in Noordwest-Duitsland, zelfs de Domburg van Münster.

In het jaar 1116 nam Hertog **Lothar von Süpplinburg** kasteel Bentheim in en brandschatte het. Waarschijnlijk vond hierbij de laatste van de Northeimse graven, Otto de Jongere, de dood. De verwoeste burcht werd al snel weer opgebouwd en kwam in het bezit van Lothars zwager, **Otto von Salm-Rhieneck**.

In 1146 ontstond er een gewapend conflict tussen Otto von Rhieneck en de bisschop van Utrecht over eigendomsrechten in Twente. Gedurende deze onenigheid kwam het tot een veldslag, Otto werd met zijn ridders bij Ootmarsum verslagen en als gevangene naar Utrecht gebracht. Na korte tijd kwam hij weer vrij, maar hij moest accepteren dat zijn kasteel tot aan 1190 in leen aan het **bisdom van Utrecht** werd gegeven.

Het hoofdgebouw van het kasteel en kapel eiste de bisschop voor zichzelf op. Twee jaar later raakte Otto opnieuw verstrikt in conflicten, ditmaal vanwege zijn bezittingen aan de Middenrijn. Hierbij werd

Bij problemen zijn bereikbaar de rituizetters Frank Hurink 0653384242 en Hans Deinum 06-21598561

L = links(af)	VRW = voorrangsweg	WW = wegwijzer	kruising = tenminste een viersprong
R = rechts(af)	VKL = verkeerslicht	ri = richting	Y-splitting = < 90° uiteenlopende wegen
EW = einde weg	RTD = rotonde	HMP = hectometerpaal	BBK = bebouwde kom, aangeduid met bord
RD = rechtdoor	g.o.i. = gaat over in	RD = rechtdoor	EBK = einde bebouwde kom, aangeduid met bord

De volgende wegen worden geacht **NIET te BESTAAN**, tenzij anders vermeld: doodlopende wegen, eigen wegen, inritten, oprijlanen, voor auto's op dat moment verboden in te rijden wegen, wegen vanuit de auto zichtbaar onverhard,

Een oriëntatiepunt / plaatsaanduiding in de routebeschrijving ligt recht vooruit of rechts van de weg, tenzij anders vermeld.

Aangegeven KM's en MIJLEN zijn INDICATIEF bedoeld.

Vergeet je teller niet op 0 te zetten !

Nr	KM totaal	KM inter	OMSCHRIJVING	Mijl totaal	Mijl inter
1	0	0	Start is vanaf de parking achter kasteel van Bad Bentheim	0.0	0.0
2	0	0	Vanaf de parkeerplaats L (richting restaurant))	0.0	0.0
3	0.1	0.1	1e weg R (Hofstiege) (eerst links en dan rechts aanhouden)	0.1	0.1
4	0.6	0.5	Bij STOP bord L (WilhelmstraBe)	0.4	0.3
5	0.8	0.2	Rechtdoor blijven rijden (niet met de bocht mee naar links !)	0.5	0.1
6	1.7	0.9	Bovenaan de heuvel L (LindestraBe)	1.1	0.6
7	1.9	0.2	Einde weg R (ri Gildehaus 9,1 km)	1.2	0.1
8	2.7	0.8	Op de VRW R	1.7	0.5
9	3	0.3	1e weg L (Zum Brechte)	1.9	0.2
10	4.2	1.2	Einde weg L (am Hauptdiek)	2.6	0.8
11	5.2	1	Bij uitroepteken ! R (vorsicht kinder)	3.3	0.6

zijn enige zoon en erfgenaam als gevangene door Hermann von Staleck vermoord. Via de erfenis van Otto's dochter, Sophie von Rhienneck, kwam het kasteel en heerlijkheid Bentheim in het bezit van de **graven van Holland**. De zijlijn van dit geslacht vernoemde zich voortaan naar het kasteel Bentheim.

Rond 1200 nam het territorium van de heren van Bentheim in omvang toe. Het grondgebied dat voorheen hoofdzakelijk uit het kasteel zelf en een hoeve in Schüttorf bestond, werd nu door de aankoop van het Gogericht Uelsen en het gebied van het tegenwoordige graafschap aanzienlijk uitgebreid. Daarmee was de basis gelegd voor de vorming van een aaneengesloten territorium. In de 12e en 13e eeuw probeerden de graven van Bentheim herhaaldelijk door het kopen van drost-ambten in Twente en Drenthe en het burggraafschap van Coevorden hun territorium in het aangrenzende Nederlandse gebied te vergroten. De territoriale uitbreidingen in de bisdommen Münster en Osnabrück hadden minder succes. Gedurende een korte tijd zagen de heren Bentheim hun macht duidelijk toenemen toen ze in de tweede helft van de 13e eeuw het **graafschap Tecklenburg** erfdien. Maar deze erfenis werd al snel weer verdeeld, wat de positie van de Bentheims in het noorden van Westfalen weer verzwakte. Ook hun invloed in de Nederlanden werd rond 1300 sterk teruggedrongen.

Het is niet eenvoudig het territorium van de Bentheimers in de 12e en 13e eeuw te definiëren. In deze tijd was men nog maar net begonnen de eigen territoriale grenzen af te bakenen. Weliswaar maakten de heren van Bentheim in deze periode aanspraak op de titel van graaf, maar deze was vermoedelijk uitsluitend afgeleid van hun herkomst uit het geslacht Holland. Pas in de 14e eeuw kon het grondgebied van Bentheim rechtmatig '**graafschap van het Heilige Roomse Rijk**' worden genoemd. Vanaf nu werden ter beveiliging van het gebied verschillende kastelen en steden (Neuenhaus en Nordhorn) gesticht en structureel vergroot. Rond 1400 waren de grenzen van het grondgebied min of meer afgebakend. Deze zijn tot op vandaag vrijwel gelijk gebleven.

Tegen het einde van de 14e eeuw stierven de graven van Bentheim van de Hollandse tak uit. De erfenis ging aan een neef, **Everwyn von Güterswyk**. De heren von Güterswyk hadden hun stamslot aan de rechteroever van de Nederrijn bij Dinslaken. In 1420 vergrootten zij het bezit van Bentheim nog eens door een huwelijk met het **adellijke huis Steinfurt**, dat vanaf dat moment met huis Bentheim was verbonden. In 1486 werd **graaf Everwin II** door keizer Friedrich III met Bentheim beleend. Daarmee was het graafschap voor het eerst als een rijksleen erkend.

De graven van Bentheim als landsheren
1550 tot 1753

Rond het jaar 1600 bereikte het graafschap Bentheim zijn grootste territoriale oppervlakte. De universeel geleerde graaf Arnold nam een aantal beslissingen die in cultureel opzicht van groot belang waren. Hij voerde in zijn gebied de protestantse leer in en stichtte de eerste hogescholen. Zijn nakomelingen waren helaas niet erg zorgzaam met hun erfgoed. Gebiedsdelingen en de verwoestingen van de Dertigjarige Oorlog deden de rest. Deze neergang eindigde met de verpanding van het graafschap Bentheim en het einde van de soevereine status in het jaar 1753.

Dit alles stond in schril contrast met de algemene tendenzen in de 17e en 18e eeuw. Duitsland bestond na de Westfaalse Vrede (1648) uit een lappendeken van soevereine staatjes, die werden geregeerd door adellijke families die tegelijkertijd een podium voor een rijk geschakeerd cultureel leven vormden.

Overall werden kastelen in barokke stijl verbouwd. In het verzwakte graafschap Bentheim ontbrak het echter aan geld. Het is vooral hieraan te danken dat de middeleeuwse en vroegmoderne bouwdelen van kasteel Bentheim bewaard zijn gebleven.

De graven en vorsten van Bentheim in de 19e/20e eeuw
1753 tot vandaag

Hoewel men er in 1804 met behulp van enorme sommen geld in slaagde, de uit 1753 stammende verpanding van het graafschap op te heffen, was het niet meer mogelijk de vroegere macht weer terug te krijgen.

De politieke herordening van Europa na de overwinning over Napoleon liet weliswaar de aristocratie zelf onaangetast, maar maakte korte metten met het Duitse stelsel van ministaatjes. Om deze reden werd het graafschap Bentheim toegewezen aan het koninkrijk Hannover. Als compensatie kregen de graven van Bentheim in 1817 de prestigieuze titel van vorst.

De vorsten van Bentheim beleefden een tweede bloeiperiode. Weliswaar zonder politieke macht maar als maatschappelijke elite en gewaardeerde officieren in Pruisische dienst. De verbouwing van het kasteel in historische stijl kwam voort uit de trots op de eigen familietraditie.

Na het einde van de Duitse monarchie in 1918 werd kasteel Bentheim nog maar af en toe voor zomerverblijven gebruikt. De zalen van de Kronenburg voldeden al snel niet meer aan de eisen. Na de Tweede Wereldoorlog werd het kasteel voor verschillende doeleinden gebruikt. In 1993 werd de Kronenburg voor het publiek opengesteld.

12	6.5	1.3	Bij de VRW L	4.1	0.8
13	7.4	0.9	Na 2e linkerbocht 1e weggetje R (overkant bord met grote rode pijl)	4.6	0.6
14	7.4	0	Verboden voor auto's is voor ons hier niet van toepassing!	4.6	0.0
15	8.5	1.1	Einde weg R (Ohner Diek / Ohne 6.2 km)	5.3	0.7
16	12.4	3.9	Over brug met witte hekken L (voor het bankje)	7.8	2.4
17	13.7	1.3	Op boereerf R aanhouden	8.6	0.8
18	13.9	0.2	Einde weg R (STOP VRW) (Ohner straBe)	8.7	0.1
19	16.4	2.5	Einde BBK Ohne L richting Haddorf (HaddorferstraBe)	10.3	1.6
20	17	0.6	Over de Vecht en bij H (bushalte) R (Zu den Hofen g.o.i Haddorf)	10.6	0.4
21	18.3	1.3	Einde pad R (bord : Grafschafterroute)	11.4	0.8
22	18.4	0.1	Langzaam rijden langs de Schotse hooglanders farm	11.5	0.1
23	19.2	0.8	Op splitsing rechts aanhouden/ schuin rechtdoor	12.0	0.5
24	20.5	1.3	Einde weg L VRW (ri Salzbergen)	12.8	0.8
25	21	0.5	Na het fietsbord R (ri Haddorfer Seen)	13.1	0.3
26	22.9	1.9	Bij Haddorfer Seen met bocht mee naar rechts	14.3	1.2
27	23.7	0.8	1e weg R (Landersum)	14.8	0.5
28	25.3	1.6	Na 2e H (halte) op kruising R (Landersum) r grote steen "Feldhook"	15.8	1.0
29	26.8	1.5	Bij H (bushalte) en Jezusbeeld L (verderop mooi uitzicht)	16.8	0.9
30	28	1.2	Einde weg R VRW	17.5	0.8
31	28.4	0.4	Na haakse bocht naar links gelijk weer L (Offlum)	17.8	0.3
32	29.1	0.7	Einde weg op 4-sprong R (Offlum)	18.2	0.4
33	30.6	1.5	Einde weg L (let op fietsers links en rechts !)	19.1	0.9
34	31.2	0.6	Over de Vechtbrug 1e weg R (bij bord met uitroepteken)	19.5	0.4
35	31.9	0.7	Langs de aarbeienweker (pauze) en hierna R aanhouden !	19.9	0.4
36	32.6	0.7	Einde weg L VRW	20.4	0.4
37	33.3	0.7	Bij H (bushalte) R	20.8	0.4
38	33.5	0.2	Op de splitsing R (langs bordje 30 T)	20.9	0.1
39	34.1	0.6	Bij het witte huis L	21.3	0.4
40	34.5	0.4	Let op ! Bij gevaarlijke kruising rechtdoor	21.6	0.3

Film:

De film "De beentjes van Sint Hildegard" met Herman Finkers speelt zich deels af in Bad Bentheim. Uiteraard alleen op de mooiste plekjes. Kijk ook even op: <https://youtube.be/6639dA5nCFY>

KuhlKerl – de onbekende helden van het zandsteen

De steengroeves (of "Kuhlen" in het lokaal dialect van Bentheim) waren eigendom van de graven van Bentheim. De pachters van de steengroeven betaalden een jaarlijkse pacht voor het recht om de greove te mogen exploiteren. In de hoogtij dagen van de steengroeves, in de 17de en 18de eeuw, toen meer dan 20 steengroeves in gebruik waren, waren ze de belangrijkste bron van inkomsten voor de graven.

Veel namen van de steengroeves herinneren aan de laatste pachters: "Schülters Kuhle", "Voskuhle", etc. Maar het echte werk werd gedaan door arbeiders, de "Kuhlkerls". Al op hun 14de, na de lagere school, begonnen kinderen te werken in de steengroeves. Behalve in de landbouw waren er ook weinig andere mogelijkheden om geld te verdienen. In de groeves werden grotere en kleinere brokken steen uit de rots gehaald. Met een breekhamer werd eerst op de juiste plek een sleuf in de rots uitgehakt.

Daarin werden dan ijzeren wiggen geslagen, totdat het stuk steen van de rots af brak. Vervolgens werd de steen met grote ijzeren stangen los gewrikt, totdat er genoeg ruimte was om er een ketting omheen te leggen en het met een lier weg te slepen. Uit grote blokken werden dan door verderesplijting kleinere blokken op maat gemaakt. Dat was precisiewerk, want als het blok op de verkeerde plek brak, was het nagenoeg waardeloos geworden.

In de zomer werkten de mannen 11 to 13 uur per dag. Ze hadden maar een korte middagpauze, waarin hun vrouw of kind een lunchpakket kwam brengen. De kuhlkerls droegen eenvoudige kleding, klompen en een pet of hoed. Een helm of veiligheidskleding kende men toen nog niet. Er kwamen regelmatig ongelukken voor, wanneer bv een steenblok weggleed. Maar het gevaarlijkste in de steengroeve was het steenstof. Bij het bewerken van de steen kwam voortdurend stof en splinters vrij, die de mannen dan in ademden. De kleine scherpe deeltjes beschadigden de longen en leiden tot onherstelbare schade in de vorm van stoflongen (silicose). Bij het ademen hoorde je het dan fluiten en piepen. Daarom werd de ziekte ook wel "Kuhlpiep" genoemd. Veel arbeiders stierven jong, ze werden in de regel niet ouder dan 35-40 jaar. Het achtergebleven gezin, met vaak nog kleine kinderen, werd dan in bittere armoede gedompeld.

In 1969 is een standbeeld van een "Kuhlkerl" geplaatst op de Herrenberg, net naast het kasteel. Er zit een lichte ironie in het beeld: met de duimen achter zijn bretels kijkt hij met een trotse blik naar het kasteel. En inderdaad: zonder deze harde werkers had het kasteel nooit gebouwd kunnen worden.

41	35	0.5	Einde weg R en gelijk weer L (heel mooie bomenlaan !)	21.9	0.3
42	35.7	0.7	Einde weg R VRW	22.3	0.4
43	35.9	0.2	Gelijk na de bushalte L en hierna gelijk langs de halte R omhoog	22.4	0.1
44	37.1	1.2	Bij de volgende H (halte) L	23.2	0.8
45	37.6	0.5	Einde weg L (langs huis met nr 89)	23.5	0.3
46	37.9	0.3	Op de splitsing L (met klein bordje H 100) Negeer TomTom ,wil rechts!	23.7	0.2
47	37.9	0	Deze mooie weg al slingerend volgen (TT is weg kwijt !)	23.7	0.0
48	39.6	1.7	Over de 2e brug gelijk R (stukje grindpad omhoog)	24.8	1.1
49	40.3	0.7	Over de heuvel (langzaam / slecht wegdek) en onderaan L	25.2	0.4
50	40.8	0.5	Einde weg R	25.5	0.3
51	41	0.2	Gelijk weer 1e weg L (met mooi Jezusbeeld op de hoek)	25.6	0.1
52	41.2	0.2	Let even verderop op de fietsersoversteekplaats	25.8	0.1
53	41.7	0.5	Na de lange bocht naar links even verderop 1e weg R	26.1	0.3
54	42.5	0.8	Einde weg L (bij H alte Kappelhof)	26.6	0.5
55	42.9	0.4	VRW oversteken let op !	26.8	0.3
56	43.7	0.8	Op de Y splitsing L aanhouden	27.3	0.5
57	44.4	0.7	Let op !! VRW oversteken (stukje grindpad)	27.8	0.4
58	46.3	1.9	Einde weg L (bij cafe Tellefeld)	28.9	1.2
59	47.6	1.3	Einde weg R en gelijk weer L (Bij H alte Diese)	29.8	0.8
60	49.1	1.5	Na de tunnel 1e weg R	30.7	0.9
61	49.3	0.2	VRW L (Ochtruper StraBe) (dit is in Steinfurt)	30.8	0.1
62	50.6	1.3	Bij de verkeerslichten L (MuhlenstraBe g.o.i. Europaring)	31.6	0.8
63	51.4	0.8	Steeds (2x VKL) rechtdoor ri BAGNO PARK	32.1	0.5
64	52.4	1	Buiten bebouwde bij "Bagno park" R (bij grote rode vlag)	32.8	0.6
65	52.7	0.3	Auto's in park op gazon parkeren tegeover terras (lunch e.d.)	32.9	0.2
66	53	0.3	Terug naar VRW en hier L (ri Steinfurt)	33.1	0.2
67	54.1	1.1	Bij de VKL L (ri Schloss)	33.8	0.7
68	54.5	0.4	Langs het mooie slot en einde weg R (zie L het mooie raadhuis)	34.1	0.3
69	54.9	0.4	Bij de VKL L (MuhlenstraBe)	34.3	0.3

Bagno park Steinfurt

Het beroemde **Bagno-park** is een echte publiekstrekker. Il Bagno, in de 18e eeuw ontworpen als lusthof en exotisch landschap, is tegenwoordig een prachtig feeëriek park met een bijna sprookjesachtige sfeer. Bij een wandeling door dit wonderlijke park valt er heel wat te ontdekken, bijvoorbeeld de unieke Konzertgalerie. Deze **barokke concertzaal** uit de 17e eeuw is bijzonder sfeervol en heeft een fantastische akoestiek. Concertkaarten zijn hier felbegeerd! Het Bagnopark staat tegenwoordig bol van culturele activiteiten voor jong en oud.

Steinfurt

De nederzetting Burgsteinfurt aan de Steinfurter Aa dateert van voor het jaar 1000. Met de bouw van slot Burgsteinfurt door Rudolf II, de heer van Stenvorde, in het jaar 1129 nam de groei van de nederzetting toe. Rond de burcht die de basis van de heerlijkheid Steinfurt vormde ontstond zo een gemeenschap van boeren, handwerkslieden en handelaren die in de jaren 1338 - 1347 beperkte stadsrechten verwierf uit handen van de heren van Steinfurt.

In 1536 verwerft de stad het volledige stadsrecht en worden gekozen burgemeesters, schepenen en raadsheren verantwoordelijk voor het bestuur. De leden van de stadsregering zijn afkomstig uit prominente families die meestal al generaties in de stad wonen. De bereikte stedelijke autonomie vindt zijn architectonische uitdrukking in de bouw van het Raadhuis in 1561, thans VVV-kantoor. Vanwege de directe nabijheid van de heer op de burcht treden er echter gedurende de gehele geschiedenis van de stad regelmatig strubbelingen op tussen heer en burgers in hun beider streven naar meer macht en/of autonomie ten koste van elkaar.

Met het uitsterven van het geslacht Von Steinfurt in de 16e eeuw vererft de inmiddels tot graafschap verheven heerlijkheid Burgsteinfurt aan de verwante graven van Bentheim. De graven van Bentheim-Steinfurt gaan over tot het lutherse en later het calvinistische (gereformeerde; Duits 'reformierte') geloof. Het kleine graafschap Steinfurt wordt een calvinistisch eiland in het omringende katholieke prinsbisdom Münster.

In 1588 sticht graaf Arnold een theologische en filosofische hogeschool die uitgroeit tot universiteit. Dit zogenaamde Arnoldinum ontwikkelt zich tot een van de belangrijkste internationale leerscholen voor de calvinistische theologie en trekt vele studenten uit Nederland. Vele Nederlandse professoren kwamen vanuit Nederland naar Steinfurt. Deze beweging zorgde voor veel monumenten, die in een Nederlandse stijl gebouwd zijn.

De graven van Bentheim-Steinfurt regeren over het graafschap tot 1806, in welk jaar het graafschap Steinfurt wordt opgeheven en opgaat in het door Napoleon ingestelde groothertogdom Berg. Met de restauratie in 1815 verliest Steinfurt zijn onafhankelijkheid definitief en wordt toegevoegd aan Pruisen. De graven van Bentheim-Steinfurt hielden als titel die van 'vorst' en lieten zich zowel met de Duitse titel Fürst von Bentheim-Steinfurth als met de Nederlandse titel prins van Benthem-Steinvoorde benoemen. Nog steeds wonen op zowel de burcht in Bentheim als op die in Burgsteinfurt nakomelingen van dit vorstelijke geslacht.

Ten gevolge van armoede, oorlog en de opname in het koninkrijk Pruisen zochten vele inwoners van Burgsteinfurt, en overigens ook van Bentheim, in de eerste helft van de 19e eeuw hun heil elders; in Nederland en ook in Amerika. De familienamen 'van Benthem' en 'van Steinvoorde' stammen uit deze streek. Na de Duitse eenwording (1870) zet economische bloei in en wordt ook, na een halve eeuw, de taalkundige integratie afgesloten waarmee het Nederduits c.q. Nederlands definitief zijn rol als officiële taal verliest ten gunste van het Hoogduits. Burgsteinfurt verliest daarmee ook zijn traditioneel op Nederland gerichte blik.

70	55.2	0.3	Bij de VKL rechtdoor (ri Coesfeld)	34.5	0.2
71	55.4	0.2	Bij de VKL R (ri Leer)	34.6	0.1
72	55.9	0.5	Onder viaduct door en 2e weg R (bord Kierschenkreis)	34.9	0.3
73	56.2	0.3	Op de kruising L (Kohlstrunk)	35.1	0.2
74	56.7	0.5	Na de fabriek rechtdoor rijden ! (waar de weg zelf naar links buigt)	35.4	0.3
75	58.1	1.4	Deze weg volgen tot het kruispunt en hier R (bordje 13-18)	36.3	0.9
76	58.8	0.7	EW L (dit is bij het mooie fietsspoor met mooi seinhuisje)	36.8	0.4
77	59.2	0.4	1e weg R (doorgaand is onverhard)	37.0	0.3
78	59.7	0.5	Einde weg L	37.3	0.3
79	60.4	0.7	Ter hoogte van de 2e windmolen R	37.8	0.4
80	61.1	0.7	Over spoor einde weg L	38.2	0.4
81	61.2	0.1	Boerenerf schuin links rechtdoor en verderop bij de T splitsing R	38.3	0.1
82	62.1	0.9	Bij de VRW L (bij de Flammerie)	38.8	0.6
83	64	1.9	Bij de VKL rechtdoor (ri Coesfeld)	40.0	1.2
84	64.7	0.7	1e weg L (ri H Dankbar)	40.4	0.4
85	65.3	0.6	Op de T splitsing L (dit is de 2e weg L)	40.8	0.4
86	65.4	0.1	Op de Y splitsing R	40.9	0.1
87	65.9	0.5	Op KRP R	41.2	0.3
88	66.8	0.9	EW L (bij mooi prieel)	41.8	0.6
89	67.1	0.3	We rijden nu langs haus Welbergen en verderop R parkeren op P	41.9	0.2
90	67.1	0	Pauze om even benen te trekken en mooie Welbergen te bekijken.	41.9	0.0
91	67.2	0.1	vanaf de P weg vervolgen en bij de VRW R	42.0	0.1
92	67.3	0.1	VRW oversteken let op ! (ri Welbergen)	42.1	0.1
93	68.7	1.4	In Welbergen (thv de Volksbank) bij Sandmann op terras pauze.	42.9	0.9
94	69	0.3	Weg vervolgen en op RTD 1e afslag	43.1	0.2
95	69.4	0.4	1e weg L en hierna weer 1e weg L (bruggetje over)	43.4	0.3
96	70.1	0.7	Na het bruggetje langzaam vanwege knipgaten in de weg !	43.8	0.4
97	70.5	0.4	Einde weg L	44.1	0.3
98	70.9	0.4	op de VRW R	44.3	0.3

Tijdens de Tweede Wereldoorlog wordt de stad ernstig beschadigd ten gevolge van oorlogshandelingen. Na de oorlog worden de meeste beschadigde historische gebouwen gerestaureerd.

Het fraaie, geheel door water omgeven kasteel, dat uit een Oberburg, een Unterburg en een watermolen bestaat, wordt nog steeds door de adellijke familie Von Bentheim-Steinfurt bewoond, en is sinds januari 2009 niet meer voor bezichtiging geopend. Een wandeling door de schilderachtige omgeving hiervan loont desondanks nog de moeite.

Haus Welbergen

Haus Welbergen is een waterburcht die is omringd door een gracht. Je komt bij de waterburcht na een wandeling van ongeveer 5 minuten vanaf het parkeerterrein. Op het binnenterrein, nadat je de poort bent doorgedaan, is een mooie historische tuin aangelegd. Op het informatiebord bij de ingang is te lezen dat het complex in 1929 door de Nederlandse bankier Jan Jordaen en zijn echtgenote Bertha van Heek is aangekocht. Na hun dood is het kasteel overgegaan naar de Bertha Jordaen van Heek stichting. Voorwaarde was, dat het terrein rondom het kasteel vrij toegankelijk moest zijn voor ieder. Als bezoeker heb je dus vrij toegang tot de mooie tuin.

De textielondernemers van Heek uit Twente hebben in de afgelopen eeuwen een belangrijke invloed gehad op de cultuurwaarden in Nederland en ver daarbuiten. Zowel de beeldende kunst en historische gebouwen hadden een grote aantrekkingskracht op de van Heek's. Het was Bertha Jordaen van Heek [1876-1960] de dochter van Gerrit Jan van Heek die al op jonge leeftijd geïnteresseerd was in de schilderkunst.

Haar grote voorbeeld was Alexis Vollen in Parijs waar ze schilderlessen volgde. In Parijs ontmoette ze de bankier Jan Jordaen een telg uit de Twentse textiel industrie. In 1907 trouwde het echtpaar in het huis met de hoge stoep in Enschede. Het echtpaar is altijd kinderloos gebleven. Vele schilderstukken van Bertha Jordaen van Heek hangen in het Huis Welbergen. De geschiedenis van de Burcht gaat terug naar het jaar 1282 waar de naam van de Herren van Welbergen al beschreven staat. Door de loop der eeuwen is deze "Hofplatz" in het bezit van verschillende families geweest. In het midden van de 16e eeuw

werd het omgebouwd tot een waterburcht. In de achttiende eeuw heeft de huidige omvang en stijl vorm en inhoud gekregen. Huis Welbergen gebouwd uit voornamelijk bakstenen en voorzien van zandstenen kozijnen. Een ingetogen architectuur met een rijke omgeving en het geheel voorzien van een fraaie gracht die door de Gauxbach voorzien werd van water. Zelfs aan een eenvoudige ophaalbrug ontbreekt het niet.

99	74.4	3.5	VRW oversteken en einde weg L (bordje op boom F3) rechtdoor onverhard	46.5	2.2
100	78	3.6	Deze weg alsmaar rechtdoor (3,6 km) en hierna VRW oversteken	48.8	2.3
101	78.5	0.5	Einde grindpad 2e rechts (is schuin rechts rechtdoor)	49.1	0.3
102	80.4	1.9	Snelweg over en bij de splitsing (met links een rode boom) R	50.3	1.2
103	83	2.6	Verderop rechts (tussen de vangrails door)	52.0	1.6
104	84.3	1.1	Einde weg L	52.7	0.7
105	84.7	0.4	Einde weg L en verderop stukje langs spoor rijden	53.0	0.3
106	86	1.3	Langs het spoor over het bruggetje 1e weg R (Am Hauptdiek)	53.8	0.8
107	87.7	1.7	Bij de golfbaan L (am Golfplatz)	54.9	1.1
108	88.8	1.1	Op VRW R en verderop op VRW L (ri Suddendorf)	55.6	0.7
109	90.1	1.3	Op de rotonde rechtdoor (2e afslag)	56.4	0.8
110	90.7	0.6	Weg omhoog door Bad Bentheim langzaam rijden !	56.8	0.4
111	91	0.3	Bovenaan einde weg op de T splitsing L en gelijk weer R	57.0	0.2
112	91.4	0.4	Onderaan de heuvel bij de VKL rechtdoor	57.3	0.3
113	92	0.6	Bij de VKL rechtdoor en na de tunnel scherp naar R	57.7	0.4
114	92	0	Bovenaan is links het hotel en hier de auto parkeren.	57.8	0.0
115	0	0	Einde van de rit en tijd voor een drankje !	57.8	0.0
	Totaal	92	Dank voor jullie deelname !	57.8	57.8
			Frank Hurink & Hans Deinum		

Bertha van Heek – Jordaen kocht de min of meer vervallen Wasserburg Welbergen in 1929 voor 180.000,= Nederlandse guldens. Het geheel bestond uit een Burcht, een watermolen een korenspieker, dertien boerderijen en 625 hectare grond waarvan het Gildehauservenn deel uitmaakte.

Na de door van Bertha van Jordaen-van Heek in 1960 is het totale bezit van Haus Welbergen ondergebracht in een stichting. Doelstelling van de stichting Bertha Jordaen-van Heek is de instandhouding van het totale bezit alsmede de kunstzinnige uitwisseling tussen Duitsland en Nederland. Huis Welbergen heeft een belangrijk archief waaronder de correspondentie van Baron von Furstenberg en Prinses van Gallitzin.

<https://cultureelerfgoedenschede.nl/wordpressnew/huis-welbergen/>

Tuin:

Haus Welbergen is een nog grotendeels onbekend pareltje in het noorden van het Münsterland.

Vanaf de paden in de tuinen heeft men steeds weer een mooi uitzicht op de waterburcht.

De meeste bezoekers komen vandaag de dag voor de goed onderhouden tuinen op het eiland met de voorburcht. Naar historische voorbeelden is hier een sfeervolle tuin aangelegd op de locatie waar vroeger twee bijgebouwen stonden. Een creatief ontworpen fontein, waarvan de vorm is ontleend aan de renaissance, verleent de tuin een meditatieve rust. Op dit eiland bevindt zich achter de Mariakapel nog een kleine tuin die uit de tijd van de renaissance blijkt te dateren.

Ook de onderdelen van de tuin die tegenwoordig minder intensief worden onderhouden ademen een bijzondere charme. Pilaren uit 1730, die vroeger een poort droegen, markeren de toegang tot een ooit intensief gebruikt tuineiland, dat tegenwoordig alleen dienst doet als fruitweide. De overgebleven, imposante solitaire bomen zijn getuigen van hoe mooi deze tuin vroeger moet zijn geweest. Twee andere pilaren markeren de ingang tot een in landschapsstijl ingericht gebied met rododendrons en solitaire struiken en planten.

De tuinen bij Haus Welbergen zijn met name als de vaste planten en rozen tijdens de zomermaanden bloeien een prachtige bestemming.

<https://wp.eghn.org/nl/tuinen-bij-haus-welbergen/#1446907548030-48d1713e-b0ac>

De weg kwijt? Bel even met de hulplijn:
0031 (0)6 2159 8561 of 031 (0)6 5338
4242

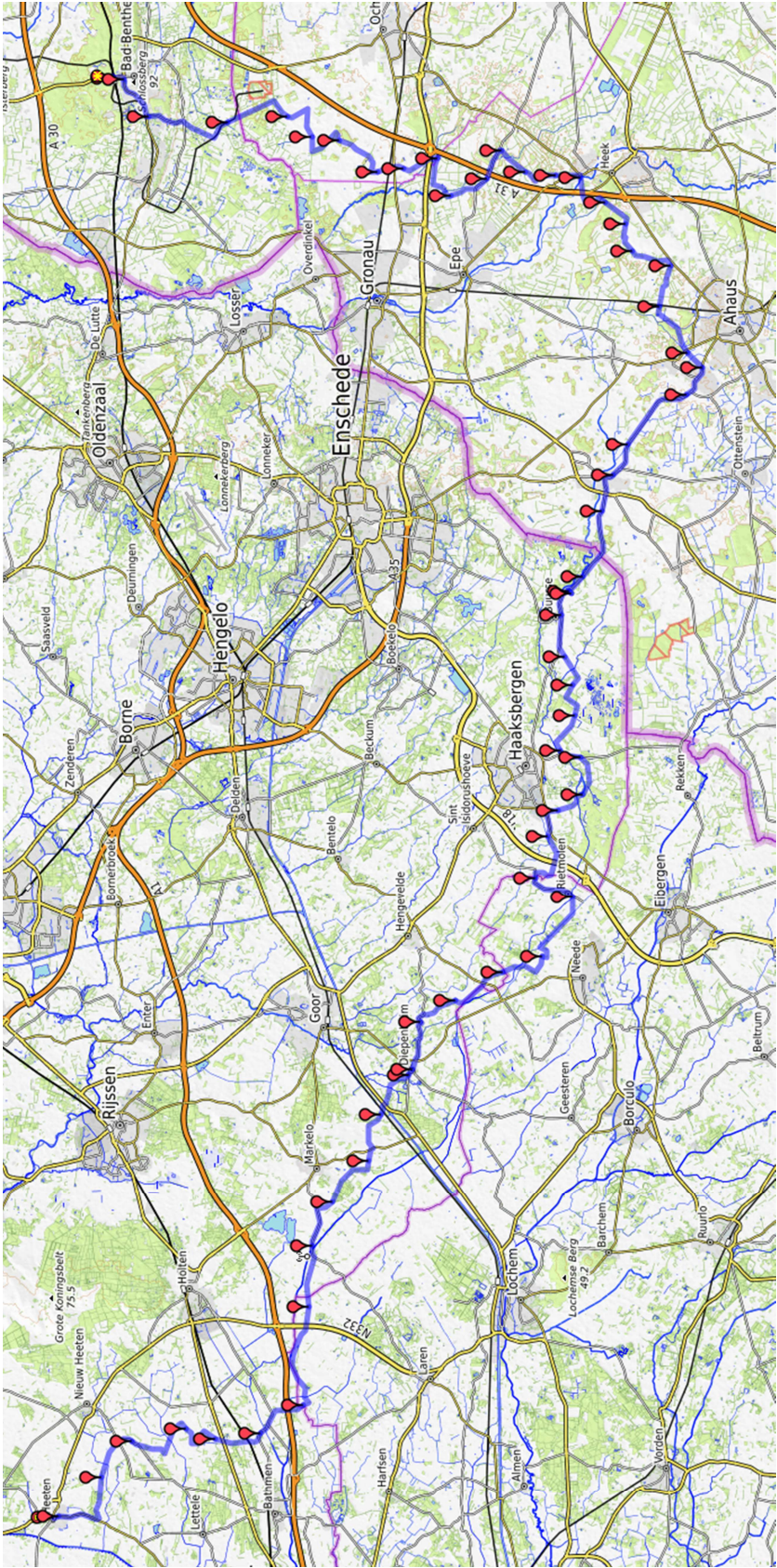

DAG 3 Zondag 22 -08-2021

- 8.00 Ontbijt
- 9.30 Allemaal uitchecken en afrekenen
- 10.00 Benzine tanken en eventueel inkopen doen bij de lidl
- 10.30 Vertrek naar Nederland
- 1200 Lunch bij Hooge Esch Buurse
 Alsteedseweg 38
 7481 RW Buurse tel 053-5696429
- 13.30 Vervolg van onze route naar Nederland
- 15.30-16.00 Afscheidsborrel in Nieuw Heeten

Overzichtskaart – Zondag 22 Augustus

Buurserbeek

Of eigenlijk Schipbeek of Ahauser Aa of

Het tweede gedeelte van onze derde dag (vanaf Ahaus) zullen we de Ahauser Aa/Buurserbeek/Schipbeek volgen tot aan de plek waar we de A1 passeren.

De Schipbeek ontspringt enkele kilometers ten zuiden van Ahaus, in het district Borken in de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen. Daar is het een beek die de naam Aa draagt, vanwaar ook de naam Ahaus. Om onderscheid te maken met andere wateren met de naam Aa, wordt deze beek ook wel Ahauser Aa genoemd. Na Ahaus stroomt de Aa om Graes heen en door Alstätte en wordt hier Alstätter Aa genoemd. Daarna passeert ze bij Buurse de grens met Nederland. Vanaf de grens staat de beek bekend als Buurserbeek. De beek loopt ten zuiden van Haaksbergen en passeert bij Rietmolen de grens tussen de provincies Overijssel en Gelderland. Bij Haaksbergen passeert de beek de Oostendorper watermolen, ook wel Grevemölle genoemd. Dit is de oudste dubbele watermolen van Nederland, de inbedrijfstelling was in 1548.

Ten zuidoosten van Diepenheim stroomt de beek Overijssel weer binnen. Vanaf dat punt, bij het gehucht Markvelde, heet het water Schipbeek. Ten zuidwesten van Diepenheim, ter hoogte van het landgoed Westerflie, doorsnijdt de Schipbeek het stroomgebied van de Regge. De Schipbeek is namelijk over grote lengte gegraven. De doorsnijding vergrootte het stroomgebied en dus de afvoer van de Schipbeek. Dat leverde regelmatig overstromingen op, bijvoorbeeld bij Stokkum. Die overstromingen leidden geregeld tot conflicten en illegale afdammingen.

Bij Markelo stroomt de beek onder het Twentekanaal door via een grote betonnen duiker. In geval van veel te hoog of veel te laag water in de Schipbeek kan water in het Twentekanaal stromen of er juist uit gehaald worden. Vervolgens stroomt de Schipbeek, sterk gekanaliseerd, zuidelijk langs Bathmen om bij Deventer uit te monden in de IJssel.

Geschiedenis

De Buurserbeek-Schipbeek bestaat voor een groot deel uit vergraven en aan elkaar gekoppelde beeklopen. De Ahauser Aa-Buurserbeek liep tot ver in de middeleeuwen vanaf Buurse in noordelijk richting en stroomde via de huidige Rutbeek, Boekelerbeek, Oelerbeek, Azelerbeek en Bornerbeek naar de Kom van Almelo en vandaar via de Almelse Aa in de Regge. Na een doorgraving van de zandrug boven Buurse werd de beek richting Haaksbergen geleid. De oude beekloop ten noorden van Buurse is volledig verdwenen, maar op bodemkaarten nog goed terug te zien. Tot 1404 stroomde de Buurserbeek door Haaksbergen, daarna werd ze op initiatief van de stad Deventer ten behoeve van het transport over water verlegd naar het zuiden en aangesloten op de Hunneper Aa die richting Deventer stroomde. Er ontstond zo een verbinding vanuit het Duitse Westfalen via de IJsselstad met Holland en vice versa. Dit bekenstelsel wordt sindsdien de Schipbeek genoemd. Het ging onder meer om vloten met hout uit het Münsterland en leem uit Stadthoorn, uit Holland kwam vooral boter en kaas.

Deventer kreeg in 1576 het beheer over de gehele Schipbeek die ondanks allerlei inspanningen een groot deel van het jaar moeilijk bevaarbaar was. In de loop van 17e eeuw verloor de stroom zelfs, met de economische neergang van Deventer, voor een groot deel zijn transportfunctie. Rond 1746 kwam daar verandering in toen de Deventer ondernemer Hendrik Lindeman door onder meer de aanleg van stuwen de bevaarheid liet verbeteren. Vanaf die tijd maakten per dag weer zo'n 20-30 zompen gebruik van de route. In de 19e eeuw werd de Schipbeek veel gebruikt voor het vervoer van textiel vanuit Twente naar blekerijen in Haarlem. Hier kwam in de loop van de tweede helft van de 19e eeuw een einde aan als gevolg van opkomst van vervoer over weg en spoor. Daarna werd de functie voor de waterhuishouding van oostelijk Nederland steeds belangrijker.

De uitmonding van de Schipbeek in de IJssel vormde vroeger de haven van Deventer. Na de aanleg van het Overijssels kanaal en nieuwe havens werd de beek verlegd zodat nu de IJssel wordt bereikt waar deze gekruist wordt door de snelweg A1

Bij problemen zijn bereikbaar: rituitzetter Frank Hurink 06-53384242 en Hans Deinum 06-21598561

L = links(af)	VRW = voorrangsweg	WW = wegwijzer	kruising = tenminste een viersprong
R = rechts(af)	VKL = verkeerslicht	ri = richting	Y-splitting = < 90° uiteenlopende wegen
EW = einde weg	RTD = rotonde	HMP = hectometerpaal	BBK = bebouwde kom, aangeduid met bord
RD = rechtdoor	g.o.i. = gaat over in	RD = rechtdoor	EBK = einde bebouwde kom, aangeduid met bord

De volgende wegen worden geacht NIET te BESTAAN, tenzij anders vermeld: doodlopende wegen, eigen wegen, inritten, oprijlanen, voor auto's op dat moment verboden in te rijden wegen, wegen vault de auto zichtbaar onverhard,

Een oriëntatiepunt / plaatsaanduiding in de routebeschrijving ligt recht vooruit of rechts van de weg, tenzij anders vermeld.

Aangegeven KM's en MIJLEN zijn INDICATIEF bedoeld.

Vergeet je teller niet op 0 te zetten !!

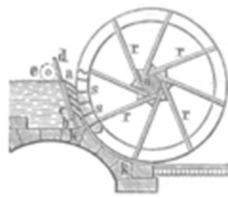
Nr	KM totaal	KM inter	OMSCHRIJVING	Mijl totaal	Mijl inter
1	0	0	Start vanaf het hotel in Bad Bentheim	0.0	0.0
2	0.2	0.2	vanaf het hotel 2e weg R	0.1	0.1
3	0.3	0.1	Onder de spoortunnel door (eventueel rechts tanken)	0.2	0.1
4	0.6	0.3	Bij de 3e VKL R (Rheiner StraBe) (let op ! rechtsaf mag doorrijden)	0.4	0.2
5	2.7	2.1	Na EBK 1e stoplicht L (ri Sierringhoek)	1.7	1.3
6	4.4	1.7	Einde weg R VRW (ri Gronau)	2.8	1.1
7	4.5	0.1	1e weg L (Vennweg) (vlak voor de halte)	2.8	0.1
8	5.9	1.4	Voor de spoorbaan L (Vennweg)	3.7	0.9
9	9	3.1	Stukje langs het spoor en na 3,1 km op KRP R (ri Batenvoss)	5.6	1.9
10	10.1	1.1	EW L (ri Landgasthof Batenvoss)	6.3	0.7
11	10.8	0.7	1e weg R (voor rode boom) (ri Tillmann)	6.8	0.4

Watermolens

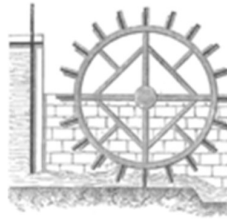
Tijdens onze rit zullen we heel wat watermolens tegen komen. Daarom iets meer over watermolens. Watermolens kunnen naar het type waterrad worden onderscheiden in:

Bovenslagmolen

Middenslagmolen

Onderslagmolen

Bovenslagmolen

Een bovenslagmolen wordt vooral toegepast op beekjes met weinig water maar een voldoende verval. Want om de kracht van het water optimaal te benutten wordt een beekje met een goot omgeleid om het zo boven op het rad te laten stromen. Soms wordt er voor de molen ook nog een wijer of molenvijver aangelegd, een soort stuwmeer, zodat er minder snel watertekort ontstaat bij het malen. Een voorbeeld van een bovenslagmolen is de Watermolen Sint-Gertrudis-Pede.

Middenslagmolen

Bij middenslagmolens wordt het water halverwege het rad aangevoerd; het rad komt in beweging door zowel het gewicht als door de stroomsnelheid van het passerende water. Middenslagmolens komen veel voor in Limburg en in Haspengouw.

Onderslagmolen

Bij onderslagmolens stroomt het water onder het rad door. Dit type molen komt vooral voor op de wat grotere beken/kleinere rivieren en is typisch voor waterlopen met een klein verval. We vinden deze molens vrij frequent in de Kempen op de Aa is de Watermolen van Tielen in Tielen (België), op de Kleine Nete bij Retie en Kasterlee, op de Dommel bij Eindhoven, op de Vlier bij Deurne en ook op de Dinkel (molen "Singraven" bij Denekamp).

De geschiedenis van Erve de Hooge Esch te Buurse. (2019)

De voormalige kaasmakerij Buurse kennen we nu beter als Erve de Hooge Esch, het pannenkoekenrestaurant aan de Alsteedseweg 38 in Buurse. De monumentale boerderij kent een geschiedenis die in 1906 begon. In de gevel van het woongedeelte bevindt zich een herdenkingssteen die ons aan het bouwjaar en de naam van de opdrachtgever herinnert. "Gebouwd door G.J.P. van Heek, 1906", vermeldt deze gevelsteen.

Erve Grobbink

De boerderij met chaletstijl-achtige detaillering is sinds 1997 een gemeentelijk monument. Deze werd gebouwd op het achtererf van een veel oudere boerderij, namelijk het erve Grobbink. Boerderij Grobbink is het monumentale pand aan de Alsteedseweg 42-44, in de hoek van het weiland voor het restaurant en vlak aan de grote weg gelegen. Ook deze boerderij met een eeuwenoude geschiedenis is gemeentelijk monument. Het Grobbink wordt voor het eerst genoemd in het Schattingsregister van 1475. Eigenaar is dan de familie Bevervoorde van het Huis Oldemeule in Eule (nu Oele). Vanaf 1621 waren de bewoners, de familie Grobbink, zelf eigenaar, maar in 1827 wordt de boerderij verkocht aan de familie Wolfering in Alstätte. Zij waren de molenaars op de Haarmühle. In 1905 verkocht de familie Wolfering het erve Grobbink aan Gerrit Jan Pieter (Jan) van Heek (1866-1937). Van Heek was textielfabrikant en sinds 1893 firmant bij de firma Gebroeders van Heek-Schuttersveld in Enschede. Hij stond bekend als een assertief en vooruitziend ondernemer. Via de familie van zijn moeder, de familie Ter Kuile, had deze

12	12.7	1.9	Op de kruising L (aan de overkant staat bord Naturshutzgebiet)	7.9	1.2
13	14	1.3	Op de 2e kruising R (rechts staat klein bordje met H100)	8.8	0.8
14	14.4	0.4	Langs de rododendrons en 20km over boerenerf / boer weet er van !	9.0	0.3
15	16.1	1.7	2x kruising rechtdoor en EW op T splitsing R (rechts is bord 23-24)	10.1	1.1
16	16.5	0.4	Op kruispunt L (bij Halte Leusder)	10.3	0.3
17	17.5	1	Spoor oversteken ! en hierna VRW oversteken	10.9	0.6
18	18.2	0.7	Op de splitsing L	11.4	0.4
19	19.5	1.3	Onder viaduct door en EW op T splitsing R (lijkt op kruispunt)	12.2	0.8
20	20.7	1.2	2e weg L (rechts staat bord Postbruckenweg)	12.9	0.8
21	21.5	0.8	Verderop klein stukje onverhard en daarna op het kruispunt L	13.4	0.5
22	22.8	1.3	Op VRW L (Fuchter StraBe)	14.3	0.8
23	24.7	1.9	Over snelweg en verderop bij VRW bord R (SpeckstraBe)	15.4	1.2
24	26.7	2	Bij klein paaltje met DP201 Links (links staat een bankje)	16.7	1.3
25	28.3	1.6	In Nienborg op de VRW L	17.7	1.0
26	28.8	0.5	Gelijk na de mooie AVIA pomp R (fietsers ri Epe)	18.0	0.3
27	29.1	0.3	Over de brug op Y splitsing R aanhouden en verderop over viaduct	18.2	0.2
28	30.2	1.1	Einde weg L (Venndamm na bocht goi Nienborger Damm)	18.9	0.7
29	32.2	2	Op VRW R (Anthornshook) en slingerend volgen	20.1	1.3
30	34.9	2.7	Op de splitsing voor Ahle R (Ahaus 9,9 km)	21.8	1.7
31	35	0.1	Hierna op splitting L (voor Festzaal langs)	21.9	0.1
32	35.4	0.4	Bij bord EBK R (langs halte Brook)	22.1	0.3
33	36.2	0.8	De 2e weg R (von Dalwiqk StraBe)	22.6	0.5
34	36.9	0.7	Op splitsing L (von Dalwiqk StraBe)	23.1	0.4
35	38	1.1	Over het spoor en verderop voor het kasteel L	23.8	0.7
36	39	1	Op de Y splitsing R aanhouden	24.4	0.6
37	40.1	1.1	VRW oversteken en max 30 km rijden !	25.1	0.7
38	41.1	1	VRW R (langs Halte FlorbuchstraBe) (ri Altstatte)	25.7	0.6
39	47	5.9	In Alstatte op RTD rechtdoor / 2e afslag	29.4	3.7
40	47.8	0.8	Verderop op RTD Links / 3e afslag (ri Haaksbergen)	29.9	0.5

Van Heek-telg al diverse eigendommen in Buurse. Zo was hij eigenaar van de Huurnerbulten, het Witte Veen en erve het Markslag.

1906 - Bouw van 't nieuwe Grobbink (nu Erve de Hooge Esch)

Jan van Heek woonde aanvankelijk in Enschede en bewoonde na 1900 steeds vaker een kamer op het erve Markslag, waar hij voor eigen gebruik een jachtkamer liet bouwen. Pachter op het erve Markslag was sinds 1893 de familie Burgers-Wennink, die afkomstig was uit het Loo bij Mallem. Van Heek kreeg een relatie met Johanna Hermina (Jo) Burgers (1884-1971), de dochter van zijn pachter, die in 1905 moeder was geworden van Johan Herman Burgers. Het jongetje werd echter niet ouder dan twee dagen. Vanuit de 'textiel-elite' in Enschede werd het huwelijksplan van Van Heek met argusogen bekeken. In de zomer van 1907 traden Jan van Heek en Jo Burgers met elkaar in het huwelijk. Dit werd niet in Enschede voltrokken, maar 'gewoon' in Haaksbergen. Jo van Heek-Burgers, die in Buurse 'Van Heeks Jannoäken' werd genoemd, was in die dagen voor een Van Heek uit Enschede geen gelijkwaardige partner. Deze gedachte zal bij Jan van Heek hebben meegespeeld toen hij plannen wilde maken voor een geschikte woning. Wat ook meespeelde was dat Van Heek, die vanuit Enschede 'Jan oet Buurse' werd genoemd, naast zijn werk als textieltechnicus ook graag een modelboerderij wilde runnen. Hij besloot niet in Enschede, maar in Buurse op het erve Grobbink een nieuwe boerderij met fraaie woning te realiseren. Deze boerderij, die we nu kennen als 'de Hooge Esch', werd op het begin van het bouwland (de es) van erve Grobbink gebouwd en kwam in 1906 gereed. Het pand werd aanvankelijk gewoon 't Grobbink genoemd. In 1922 kwam hier een autogarage/koetshuis bij en in hetzelfde jaar kwam er ook centrale verwarming. Het oude Grobbink werd bedrijfspand, waarbij het woongedeelte door personeel werd bewoond.

Echtpaar Van Heek-Burgers

Na hun huwelijk ging het echtpaar Van Heek in de nieuwe boerderij 't Grobbink wonen. Jan van Heek, die het textielconcern Schuttersveld samen met zijn broer Gijs (N.G. van Heek 1875-1942) leidde, reisde vanuit Buurse bijna dagelijks op en neer naar Enschede. Aanvankelijk gebeurde dat nog per koets. De boerderij werd door personeel gerund. Het echtpaar Van Heek-Burgers kende binnenshuis veel verdriet. Vier keer bracht Jo een levenloos geboren kind ter wereld. Dit gebeurde in de jaren 1909, 1910, 1912 en 1923. Net als haar oudste zoonje zijn de kinderen in Buurse begraven op de oude N.H.-begraafplaats, achter de protestantse kerk aan de Alsteedseweg. Later zou het echtpaar een aangenomen kind, een meisje, in huis nemen. Jan van Heek overleed in februari 1937, 70 jaar oud. Zijn vrouw zou hem ruim 30 jaar overleven en stierf, 87 jaar oud, in november 1971. Beiden zijn begraven op de oude N.H.-Begraafplaats in Buurse.

1972 - Start Kaasmakerij

De boerderij was ondertussen eigendom geworden van de N.V. Gebroeders Van Heek (Schuttersveld) in Enschede. Oud-bedrijfsleider Ton Doorn (1931-2016) vertelde ooit: "zolang de fabriek goed draaide, kon er bij ons op de boerderij ook van alles". Het was per slot van rekening altijd een modelboerderij geweest. Eind jaren '60 brandde de veeschuur af. Er werd toen besloten een grote en hypermoderne loopstal te bouwen. Het was de derde in Overijssel en geschikt voor 160 koeien. Na

het overlijden van mevrouw Van Heek-Burgers nam 'de fabriek' ook de exploitatie over van de boerderij en werd er gestart met een kaasmakerij. De boerderij telde toen de volgende veestapel: 150 koeien, 100 varkens en 60 stuks mestvee en kalveren. Bij de boerderij hoorde 195 ha grond, waarvan 20 ha bouwland (mais en gerst). De boerderij werd geleid door Frans van Heek, een kleinzoon van bovengenoemde Gijs van Heek (1875-1942). Mevrouw Van Heek-Burgers was dus zijn oud-tante. Frans en zijn vrouw mevr. E.J. (Elsbeth) van Heek-Bosma woonden met hun drie kinderen in een nieuw gebouwde woning achter 't Grobbink (de Hooge Esch). Het echtpaar volgde samen met medewerker A.B. (Alwies) Hummelink een cursus kaasmaken. In 1972 ging de kaasmakerij op 't Grobbink open en werd er dagelijks 200 kilogram kaas per dag geproduceerd. Naast het echtpaar Van Heek en kaasmaker Hummelink werkten nog twee personen fulltime op de boerderij. De kaasmakerij werd gelijk een meerwaarde voor toeristisch Buurse en omgeving. Natuurvriendenhuis Den Broam nam het bedrijf in zijn excursieprogramma op.

41	48.5	0.7	Verderop op RTD rechtdoor / 2e afslag (ri Haaksbergen)	30.3	0.4
42	52.1	3.6	Grens over en na 1 km LINKS Hooze Esch Buurse (LUNCH !) (groen bord)	32.6	2.3
43	53.1	1	Vanaf P terug naar VRW en hier L (ri Buurse)	33.2	0.6
44	56.4	3.3	Na Buurse 2e weg L (thv fietsbord) (Hofweg goi Kalkdijk)	35.3	2.1
45	58.4	2	Op T splitsing L aanhouden (Onlandsweg volgen)	36.5	1.3
46	60.8	2.4	Op de kruising L (Huttenweg)	38.0	1.5
47	61.4	0.6	Einde weg R en gelijk weer L (Oldenkotsedijk) (Rekken 6)	38.4	0.4
48	62.3	0.9	1e weg R (Oostendorperweg)	38.9	0.6
49	62.7	0.4	Op de splitsing R aanhouden	39.2	0.3
50	63.5	0.8	Einde weg L en gelijk weer R (ri Haaksbergen)	39.7	0.5
51	64.3	0.8	Over de rivier L (ri HOTEL)	40.2	0.5
52	64.8	0.5	1e weg R (Weerninckseweg)	40.5	0.3
53	65.9	1.1	Bij de VRW stoplichten L (Neede 7 km)	41.2	0.7
54	66.7	0.8	1e weg R (net voor de Amigo pomp) gesloten negeren !	41.7	0.5
55	68.7	2	Viaduct over en op KRP R (rechtdoor is zandpad) (Mentinksweg)	42.9	1.3
56	69.4	0.7	Einde weg L (Rietmolenweg goi Sint Isidorushoeveweg)	43.4	0.4
57	71.6	2.2	Na Rietmolen over de rivier 1e weg R (Kieftendijk)	44.8	1.4
58	72.3	0.7	Op de 6 punts kruising 2e rechts (Waterleidingdijk)	45.2	0.4
59	74.3	2	Einde weg L (Visschemarsdijk)	46.4	1.3
60	74.6	0.3	1e weg R (Pagertweg)	46.6	0.2
61	74.9	0.3	1e weg R (Pasmanweg)	46.8	0.2
62	75.9	1	Op de kruising R (oude Deldenseweg) (verderop na beek L aanhouden)	47.4	0.6
63	78.4	2.5	VRW oversteken (Steenmorsweg)	49.0	1.6
64	80.7	2.3	Einde weg L (Markveldseweg)	50.4	1.4
65	81.4	0.7	Einde weg L (Markveldseweg goi Watermolenweg)	50.9	0.4
66	83.6	2.2	In Diepenheim Needseweg oversteken en Haaksbergerstraat volgen	52.3	1.4
67	84.1	0.5	Einde weg R en gelijk weer L (Grotestraat) (dit is in Diepenheim)	52.6	0.3
68	84.4	0.3	4e weg R (Raadhuisstraat) (mooie oude winkel a.d.rechter hand)	52.8	0.2
69	86.2	1.8	Over de mooie kanaalbrug (wij hebben voorrang !)	53.9	1.1

1980 - Verkoop landerijen

Begin 1980 kwam het onheilsbericht dat de directie van Schuttersveld N.V. overwoog de boerderij in Buurse te verkopen. Het ging steeds minder goed met het textielconcern in Enschede. De exploitatie van het landbouwbedrijf zou niet rendabel zijn en uit economisch oogpunt achtte de directie van Schuttersveld het niet langer verantwoord de boerderij met 150 melkkoeien aan te houden. De kaasmakerij had de jaren hiervoor echter uitstekend gedraaid en het was niet de bedoeling deze bedrijfstak op te heffen. Allereerst zou de veestapel en landbouwgrond worden verkocht. In 1981 wordt natuurgebied het Witte Veen door de Onroerend Goed Maatschappij Schuttersveld verkocht aan Natuurmonumenten, de huidige eigenaar. De neergang van Gebr. Van Heek Schuttersveld bleek onvermijdelijk. Als één van de laatste Twentse textielfabrieken viel in 1982 ook het doek voor 'Schuttersveld'.

Kaas maken zonder koeien

De kaasboerderij in Buurse bleef eigendom van de holding "Onroerend goed maatschappij Schuttersveld bv". Vanaf het moment dat de koeien van het bedrijf waren verdwenen werd de melk, via de Ormet (melkfabriek), van één boer betrokken. Kaasmaker Alwies Hummelink was nu de beheerder. Hij runde de zaak samen met zijn vrouw Rosalien Hummelink-Westendorp. In 1983 verwelkomden zij de 15.000e bezoeker feestelijk. Een jaar later werd het 12½ jarig bestaan van de kaasboerderij gevierd. Dit ondanks de onzekerheden omtrent het voortbestaan. De familie Hummelink liet weten "de Van Heeks dankbaar te zijn dat zij het beroep, dat een groot deel van hun leven is geworden, nog steeds kunnen uitoefenen". De kaasmakerij werd steeds vaker als toeristische trekpleister van Haaksbergen genoemd.

1988 - Verbreding met pannenkoeken

In december 1987 werd uiteindelijk ook de kaasboerderij door de Schuttersveld Holding verkocht. De nieuwe eigenaar werd de Eibergse beheersmaatschappij M. Pit Beheer, onder meer eigenaar van het schoonmaakbedrijf WEPI. De kaasboerderij zou blijven bestaan, maar de nieuwe eigenaar was van plan er een nog attractiever geheel van te maken voor de toerist en recreant. Er werden plannen gemaakt voor uitbreiding met een pannenkoekhuis. Beheerder Hummelink zou voorlopig de beheerder blijven en samen met zijn vrouw de kaasmakerij blijven runnen. Al in mei 1988 werd er een pannenkoekrestaurant geopend, dat meteen op een grote belangstelling mocht rekenen.

2015 - Van kaasmakerij naar bierbrouwerij

In 1995 werd het restaurant bij de kaasboerderij door de familie Pit verkocht aan de familie Wagemakers uit Eibergen, die het bedrijf per 1 mei dat jaar overnam. De familie Pit wilde het horecabedrijf graag uitbreiden, maar kreeg te maken met weerstand, ook omdat het bedrijf geen horecabestemming had. Pit bleef zich voorlopig richten op de kaasmakerij. Een jaar later kreeg het pannenkoekrestaurant alsnog de bestemming horecabedrijf. In 2000 werd het bedrijfsgedeelte van de boerderij (kaasmakerij en pannenkoekrestaurant) gerestaureerd. Tegenwoordig is "Erve De Hooge Esch", Onroerend Goed de eigenaar. Het monumentale woongedeelte van de boerderij was eerder al in particuliere handen overgegaan, net als het koetshuis uit 1922, dat voor enkele jaren terug eveneens werd gerestaureerd. Enkele jaren geleden (2017) werd de kaasmakerij stopgezet. De ruimte werd verbouwd tot een ambachtelijke Bierbrouwerij. Rigters Bier brouwt hier gerstenat, dat wordt verkocht in het restaurant. Rondleidingen, proeverijen en complete arrangementen zijn hier tegenwoordig te boeken, zodat Erve de Hooge Esch nog altijd bijdraagt aan een toeristisch Haaksbergen.

70	88.4	2.2	Verderop bij Stokkum de VRW N574 oversteken	55.3	1.4
71	88.6	0.2	Na de VRW 1e R (Wenninkweg) (Let op ...niet fietspad op !!)	55.4	0.1
72	89.4	0.8	Einde weg R (Voordeisdijk)	55.9	0.5
73	90	0.6	Op de splitsing L (Endemansdijk)	56.3	0.4
74	92	2	Einde weg R (Enkelaarsweg)	57.5	1.3
75	92.4	0.4	Einde weg L (Lareneweg)	57.8	0.3
76	94.5	2.1	Over het kanaal 1e weg R (Rietdijk)	59.1	1.3
77	97.4	2.9	Na het viaduct (thv Wippert) opletten op verkeer van links !	60.9	1.8
78	98.4	1	In Wippert na "cafe Wippert" 1e weg L (in de bocht rechtdoor rijden!)	61.5	0.6
79	99.2	0.8	Bij Zuidloo L met de bocht mee (Wippertdijk)	62.0	0.5
80	100.3	1.1	Even verderop bij de splitsing R aanhouden (Koidijk)	62.7	0.7
81	101	0.7	Einde weg R (Wittendijk goi Bentinkdijk)	63.1	0.4
82	103	2	Kanaal en A1 oversteek en Bentinkdijk volgen door Loo	64.4	1.3
83	103.8	0.8	Na Loo op de kruising schuin rechtdoor (Paalmansweg)	64.9	0.5
84	104.4	0.6	Over het spoor rechts aanhouden (Paalmansweg)	65.3	0.4
85	105.4	1	VRW oversteken (Bussinkweg)	65.9	0.6
86	106.3	0.9	1e weg L (Meutsteeg) (verderop klein stukje zandweg)	66.4	0.6
87	106.9	0.6	Einde weg R (Ikkinksweg)	66.8	0.4
88	107	0.1	Einde weg R (ri Holten)	66.9	0.1
89	108.1	1.1	Einde weg L (Beumersteeg)	67.6	0.7
90	109.6	1.5	Na bord kruising en ANWB paddestoel scherp R (Koerselmansweg)	68.5	0.9
91	110.8	1.2	Einde weg VRW R (Oerdijk)	69.3	0.8
92	111.8	1	Op kruispunt schuin rechtdoor (Berghuisweg)	69.9	0.6
93	115.3	3.5	Einde weg R en daarna weer R VRW (Spanjaardsdijk)	72.1	2.2
94	117.5	2.2	In Heeten tot plein bij de kerk rijden.	73.4	1.4
95	117.5		Bij " Brasserie 13 " (met de tentdoeken) is het eindpunt.	73.4	0.0
96	117.5		Hier parkeren en tijd voor onze afscheidsborrel !	73.4	0.0
97	117.5		Frank Hurink & Hans Deinum	73.4	0.0
98	117.5			73.4	0.0

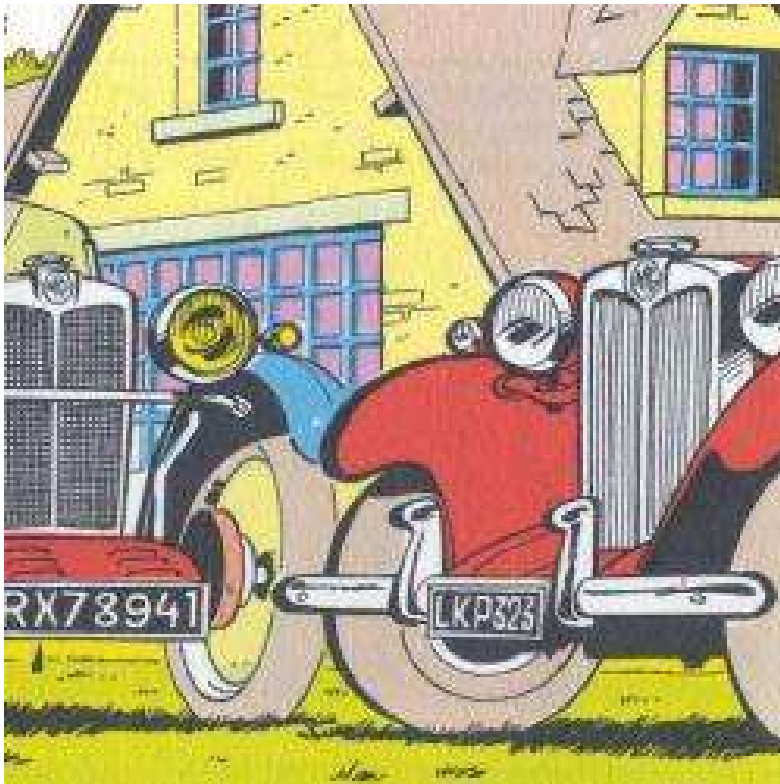
Diepenheim

Diepenheim (Nedersaksisch: Deep'n) is een stadje in de gemeente Hof van Twente in de Nederlandse provincie Overijssel, gelegen aan de Regge. Diepenheim is een centrum voor de beeldende kunst en staat bekend om de kastelen en havezaten en de in stijl aangelegde tuinen en parken.

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de Twentse steden Enschede of Oldenzaal, is de industrialisatie in de 19de eeuw en daarna aan Diepenheim voorbijgegaan. Het is qua inwoners de kleinste Twentse stad gebleven. Vandaar de troetelnaam Stedeke. Mede door de aanwezigheid van de feodale landgoederen en kastelen rondom de kern heeft het door de eeuwen heen zijn landelijke karakter behouden.

Voor zover bekend heeft Diepenheim officieel nooit stadsrechten gekregen. Wel schijnt de heer van Diepenheim een soort stadsrecht te hebben verstrekt. Een document daarover zou in 1597, toen het oud-archief door brand is verwoest, verloren zijn gegaan. Het stadsrecht is in 1602 opnieuw op papier gezet in de vorm van het nieuwe stadsboek.

Het stadje Diepenheim is gezegend met een grote hoeveelheid landgoederen. Warmelo, Nijenhuis, Westerflier en Weldam liggen buiten het 'Stedeke'. Huis Diepenheim ligt tegen de bebouwde kom aan. Een deel van het park is een openbaar wandelbos met fraaie rhododendron partijen.

99	117.5		Eindpunt: Brasserie 13 Dorpsstraat 17 8111 AA Heeten	73.4	0.0
	Totaal	117.5			73.4

